MVO- Verslag

2016

proximus

Inleiding

Bij Proximus willen wij bijdragen tot een duurzame en veiliger maatschappij, waarin plaats is voor iedereen. Een ethische en verantwoorde manier van werken willen wij inbedden in al onze activiteiten en ook bij onze leveranciers.

Wij zijn actief op gebieden waar wij dankzij de passie voor ons vak van oudsher geloofwaardigheid en expertise verworven hebben.

Wij werken mee aan het dichten van de digitale kloof. Wij bereiken dat door middel van opleidingen voor diverse doelgroepen, en door initiatieven die onze producten en diensten beter toegankelijk maken voor personen met een beperking en voor langdurig zieke kinderen.

Wij zetten ons in voor het klimaat. Wij doen dat door onze ecologische voetafdruk te verkleinen, door koolstofneutraal te worden en door onze klanten te helpen hun eigen impact te verminderen dankzij het gebruik van onze producten en diensten.

Strategie

Onze strategie inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) streeft naar de creatie van gemeenschappelijke waarde voor onze onderneming en onze stakeholders. Via onze activiteiten willen wij een duurzame bijdrage leveren aan de technologische, economische en maatschappelijke vooruitgang.

Onze MVO-activiteiten in 2016 waren gericht op de voortzetting van onze strategie, die gebaseerd is op drie pijlers: opleiding, de gemeenschappen en het milieu. We waken er ook over dat onze leveranciers en onderaannemers eveneens MVO-normen toepassen.

Opleiding

Safer Internet & Web Experts

Smart café voor allen

Proximus Foundation & Technobel voor jonge werkzoekenden

Gemeenschappen

Bednet & Take off voor langdurig zieke kinderen

Toegankelijke toestellen voor mensen met beperkingen

Lokale acties

Milieu

Inzamelen en recycleren voor scholen en klanten

Reductie van de CO_2 voetafdruk voor Proximus en haar klanten

Groene producten voor business klanten

MVO-normen van onze leveranciers en onderaannemers verhogen

Op het vlak van vorming willen we onze technologieën zo vertrouwd mogelijk maken, zodat iedereen ze vlot en veilig kan gebruiken. In 2016 draaiden onze acties voor jonge werkzoekenden in het kader van de Proximus Foundation op kruissnelheid.

We willen onze technologieën ten dienste stellen van de gemeenschappen en spitsen ons daarbij toe op zieke kinderen en personen met een beperking.

Wat het milieu betreft, leggen we onszelf ambitieuze objectieven op om onze koolstofuitstoot te verminderen en met onze oplossingen helpen we onze klanten hun eigen ecologische voetafdruk te verkleinen. We stimuleren ook de inzameling en recyclage van verouderde toestellen en apparatuur. In 2016 werden we koolstofneutraal voor onze eigen operaties.

Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

In september 2015 werden in de Algemene Vergadering van de VN de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDG's) aangenomen met de Agenda voor duurzame ontwikkeling 2030. In de loop van de volgende jaren komt er een actieplan dat uitgaat van 17 SDG's die verbonden zijn met 169 doelstellingen om de armoede uit de wereld te helpen en een duurzame weg in te slaan met de planeet.

Proximus engageert zich specifiek rond 7 SDG's:

4. Kwaliteits-onderwijs

Proximus organiseert, steunt en promoot technologieopleidingen of opleidingen die door onze technologieën worden ondersteund.

- Op school:
  - Safer internet: cursus over veilig internetgebruik voor de kinderen van het 5e en 6e leerjaar van het lager onderwijs
  - Bednet en Take Off: langdurig zieke kinderen blijven in contact met hun klas
  - Close the Gap: levering van gerecycleerd computermateriaal
- Voor werkzoekenden:
  - Digitalent: praktische workshops i.v.m. modelleren en printen in 3D, elektronica, programmeren en webdesign
  - Technobel: ICT-competentiecentrum in partnerschap met Forem
- Voor onze medewerkers: Proximus Corporate University

(Referentie: Opleiding sectie)

5. Gender-Gelijkheid

- Geen discriminatie op het vlak van lonen en aanwervingen
- Vrouwen vertegenwoordigd in het Directiecomité, in de Raad van Bestuur en in managementfuncties
- In onze Digitalent-workshops geven we zowel voor mannen en vrouwen een inleiding in de technologieën
  (Referentie: Jaarverslag en Opleiding sectie)

8. Waardig werk en economische groei

- We bieden kansen aan werkzoekenden:
  - Opleidingen met Technobel en het Digitalent-project van de Proximus Foundation
  - Instapstages: eerste beroepservaring
  - Vrijwillige medewerkers zoals in het kader van de sponsoringprojecten van Be.Face en de mentoringprojecten van Team4Job.
- We bieden kansarme studenten kansen dankzij vrijwillige medewerkers in het kader van het Bright Future-project van Be.Face.
- Verantwoordelijkheid binnen onze toeleveringsketen:
  - MVO-clausule in elk contract
  - Proximus is lid van de JAC (Joint Audit Cooperation), samen met 12 andere ICT-bedrijven. De JAC organiseert audits ter plaatse om de MVO-performantie van de leveranciers te evalueren.

In dit kader verwelkomde Proximus op 5 december 2016, ter gelegenheid van een lunch georganiseerd met The Shift (het Belgische netwerk voor duurzame ontwikkeling), een vijftigtal bedrijfsleiders en verantwoordelijken van organisaties die actief zijn op het vlak van tewerkstelling en die zich ertoe hebben verbonden speciaal te focussen op kansarme kandidaten, zoals laaggeschoolde jongeren, asielzoekers en personen met een beperking. De basis hiervan was het Decent Work for All-charter, dat ze aan federaal minister van Werk, Kris Peeters, hebben bezorgd.

(Referentie: “Opleiding”, “Gemeenschappen” en “Toeleveringsketen” secties)

9. Industrie, innovatie en infrastructuur

- We rollen onze vaste en mobiele netwerken overal in België uit.
- We ontwikkelen oplossingen die onze impact op het milieu en die van onze klanten verminderen:
  - Datacenters
  - 'Groene' producten en diensten voor onze professionele klanten
  - Smart mobility
  - Smart cities

(Referentie: Jaarverslag en “Milieu” sectie)

10. Ongelijkheid verminderen

- Op talent gebaseerd inclusief humanresourcesbeleid
- Opportuniteiten voor werkzoekenden: Digitalent-project en instapstages
- Web Experts: ICT-opleidingsprojecten verstrekt door kinderen aan senioren
- Bednet en Take Off: langdurig zieke kinderen houden contact met de klas

- Close the Gap: computermateriaal ter beschikking gesteld van scholen en kansarme families

(Referentie: Jaarverslag, “Opleiding”, “Gemeenschappen” en “Milieu” secties)

12. Verantwoorde consumptie en productie

Proximus heeft als prioriteit gesteld de negatieve impact op zijn toeleveringsketen te verminderen door samen te werken met zijn leveranciers om het gebruik van beperkte resources te optimaliseren. De negatieve impact op zijn producten wil Proximus verminderen door aan de eindgebruikers pertinente informatie te verschaffen om de potentiële effecten van de blootstelling aan elektromagnetische straling op de gezondheid zo laag mogelijk te houden. Op het vlak van de producten die end of life zijn wil Proximus performante recyclageprocessen voorzien. Tegelijk zullen we onze klanten helpen om hun impact op het milieu te verkleinen.

(Referentie: “Milieu” en “Toeleveringsketen” secties)

13. Klimaatactie

- Onze CO_2-uitstoot met 70% verminderen tussen 2007 en 2015
- Doelstelling: onze CO_2-uitstoot met 30% verminderen tussen 2015 en 2025
- Koolstofarme onderneming sinds 2016
- Sensibilisering van de kinderen in de scholen met GoodPlanet Belgium: recycleren van gsm's en project 'Kids for a GoodPlanet'.

(Referentie: “Milieu” sectie)

Governance inzake MVO

Onze missie, onze bedrijfswaarden (Samenwerking, Verantwoordelijkheid en Wendbaarheid), ons Corporate Governance Charter, onze nieuwe Gedragscode, ons Compliance Office en onze compliance policy's vormen de basis van onze aanpak van MVO. Bovendien hebben we onze bedrijfsstrategie afgestemd op de creatie van duurzame groei.

Onze interne governance- en rapporteringsstructuur voor MVO steunt op drie entiteiten: het Directiecomité, het MVO-team en de vertegenwoordigers van elke businessunit die instaan voor de uitvoering van onze actieplannen.

Gezien de nauwe banden met onze residentiële klanten is het MVO-team ondergebracht bij de divisie Marketing & Communication van de Consumer Business Unit. Het team blijft echter een transversale rol spelen in de onderneming. De MVO-manager brengt regelmatig verslag uit aan het Directiecomité via de Chief Corporate Affairs Officer. De verwezenlijkingen en doelstellingen inzake MVO worden elk trimester voorgelegd aan onze Gedelegeerd Bestuurder.

Dialoog met onze stakeholders

Onze medewerkers

Uit onze personeelstevredenheidsenquête blijkt dat 69% van onze medewerkers het belangrijk vindt dat onze onderneming ambitieuze doelstellingen bepaalt voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Via ons intranet en de sociale media blijven alle personeelsleden op de hoogte van onze projecten en verwezenlijkingen op het vlak van MVO en kunnen ze door commentaren te posten deelnemen aan het debat.

Investeerders

Via ons Investor Relations-departement nemen we deel aan enquêtes van ratingbureaus die peilen naar onze prestaties op het vlak van duurzaam en verantwoord investeren (Sustainable and Responsible Investment, kortweg SRI). Leden van het MVO-team wonen vergaderingen met verschillende van deze bureaus bij.

Onze MVO-partners

Minstens twee keer per jaar komen we met onze MVO-partners samen om de balans op te maken van onze gezamenlijke projecten en meer inzicht te verwerven in de problematiek om een maximale impact te kunnen uitoefenen.

Leveranciers

Een belangrijke doelstelling van ons aankoopdepartement is onze partners en leveranciers aan te moedigen om in hun procedures voor de levering van producten en diensten de wettelijke normen te respecteren en zelfs te overtreffen door zich een aantal sociale, ethische, duurzaamheids- en milieuprincipes eigen te maken. We stimuleren onze leveranciers ook om dezelfde MVO-principes te promoten bij hun eigen partners en leveranciers.

Sinds 2010 gebruiken we een extern platform dat onze leveranciers een gestandaardiseerde tool biedt om hun conformiteit te meten en redundantie te vermijden. Op dit platform kunnen onze belangrijkste leveranciers en onze risicoleveranciers een evaluerende vragenlijst invullen om hun MVO-prestaties te analyseren en te valideren.

Proximus maakt samen met 12 andere telecomoperatoren deel uit van de JAC (Joint Audit Cooperation), die onsite MVO-audits laat uitvoeren door derden. De resultaten worden gedeeld met de leden van de vereniging.

De overheid

In 2016 heeft ons departement Public Affairs voor de lokale overheden informatiesessies georganiseerd waarin onze opleidingsinitiatieven worden uiteengezet. De MVO-initiatieven worden ook op federaal en regionaal niveau gepresenteerd.

Andere stakeholders

We delen onze beste praktijken inzake MVO met andere ondernemingen die lid zijn van netwerken als The Shift, Be.Face, ETNO en GSMA.

MVO-enquête bij Proximus

In juni 2016 hebben we bij Proximus een kwaliteitsenquête rond MVO uitgevoerd. Deze enquête was gebaseerd op de interacties van 36 deelnemers op een blog gedurende een tiental dagen.

Uit deze enquête blijkt dat de deelnemers niet al te zeer vertrouwd zijn met MVO. Zodra ze informatie i.v.m. MVO hebben gekregen, zien ze het niet noodzakelijk als een prioriteit voor de telecomsector, in tegenstelling tot sectoren zoals voeding of distributie. In het algemeen vinden de respondenten dat milieuaspecten het zwaarst moeten doorwegen.

De deelnemers werden verzocht de MVO-initiatieven van Proximus kritisch tegen het licht te houden. Alle activiteiten werden positief geëvalueerd en sommige werden zelfs gezien als een groot succes:

- Milieu: campagne voor het recycleren van gsm's in scholen en verkooppunten, initiatieven om onze ecologische voetafdruk en die van onze klanten te verminderen
- Opleiding: 'Internet safe & fun' en Web Experts in de scholen, Digitalent, instapstages
- Gemeenschappen: Bednet en Take off voor langdurig zieke kinderen, catalogus van toestellen die toegankelijk zijn voor personen met een beperking.

Niettemin verwachten de deelnemers dat we proactiever zijn wat de blootstelling aan elektromagnetische straling betreft.

De communicatie rond MVO wordt gezien als een uitdaging en een opportuniteit. De respondenten zouden beter willen geïnformeerd worden en zouden geïnteresseerd zijn om zelf aan sommige projecten deel te nemen.

Materialiteitsmatrix

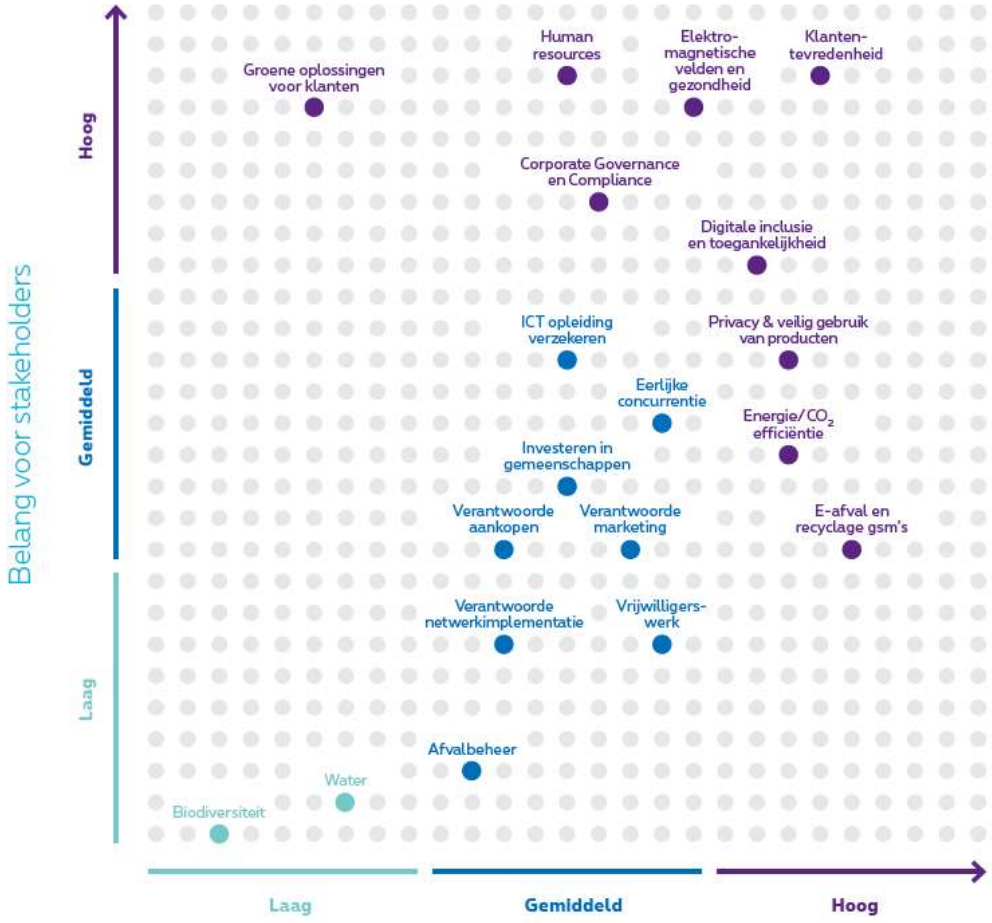

Belang voor Proximus

Opleiding

Bij Proximus willen we onze ICT-technologieën zo vertrouwd mogelijk maken, zodat ze voor iedereen vlot en veilig bruikbaar zijn.

Om dit te bereiken ontwikkelen en ondersteunen we diverse opleidingsinitiatieven. Sinds 2015 hebben we twee projecten voor jonge werkzoekenden: Digitalent en de instapstages. Daarnaast zijn we ook partner van Technobel.

Digitalent

Dit project, gelanceerd in april 2015, vult een leemte op in het opleidingstraject van werkzoekende jongeren van 18 tot 25 jaar zonder bijzondere kwalificatie, die moeilijkheden ondervinden bij hun studiekeuze of hun professioneel project. Het vormt een link tussen de traditionele school, die ze vaak zonder diploma hebben verlaten, en de kwalificatieopleidingen aangeboden door de gewestelijke tewerkstellingsdiensten (VDAB, Forem, Actiris en Bruxelles Formation).

Digitalent stelt een dynamiek voor die verschilt van die van de school: hoofdzakelijk praktische workshops, waar alle theoretische noties onmiddellijk worden toegepast in concrete miniprojecten. Creativiteit en teamwork worden zo aangemoedigd. Het project loopt voltijds over acht weken in groepen van telkens twaalf jonge werkzoekenden.

Drie dagen per week kunnen de jongeren, die nog geen ervaring hebben met de nieuwe technologieën, kennismaken met tekenen en printen in 3D, de basis van programmeren en elektronica, even als websites creëren. Onder begeleiding van twee coaches kunnen ze tools testen waarmee ze vervolgens hun eigen project uitvoeren.

Dankzij YouthStart ontdekken ze hun talenten en hun ondernemerszin (1 dag/week).

Samen met de plaatselijke tewerkstellingsdienst maken ze zich presentatietechnieken eigen, leren ze hoe een CV en een motiveringsbrief op te stellen, en leren ze zichzelf ook beter kennen (1 dag/week).

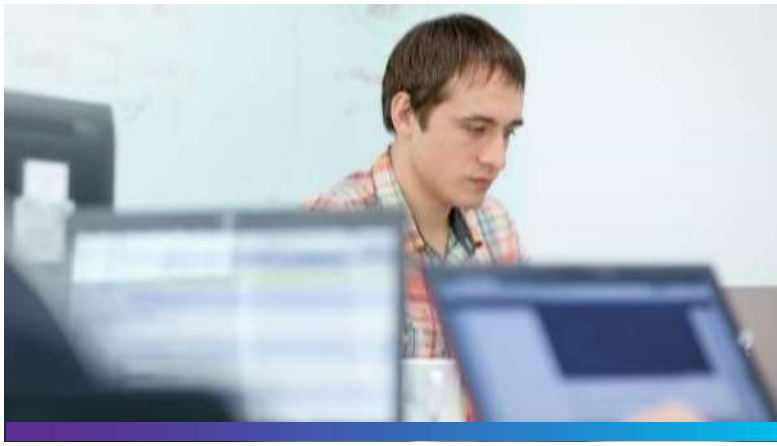

Het project wordt afgesloten met een voorstelling van de realisaties van de deelnemers en de overhandiging van een getuigschrift.

Op het einde van het project beschikt elke jong volwassene over een begeleidingsplan met de VDAB, Forem of Actiris. Om de positieve spiraal aan te houden, worden vanaf de eerste week die volgt op de workshop regelmatig afspraken tussen de betrokkene en zijn contactpersoon vastgelegd. Het doel is om hem bij zijn initiatieven te ondersteunen en hem te helpen zich te oriënteren naar een kwalificatieopleiding of een job.

De Proximus Foundation doet de opvolging van de jongeren gedurende achttien maanden.

In 2016 hebben we 8 sessies georganiseerd (in Charleroi, Gent, Hasselt, Vorst, Mechelen, Schaarbeek, Bergen en Namen), voor een totaal van 72 deelnemers.

Sinds de lancering van het initiatief hebben 12 sessies plaatsgevonden. In totaal hebben 115 deelnemers een getuigschrift ontvangen. 32% van hen zijn aan een opleiding of studie begonnen, 35 % hebben een job gevonden. Eén onder hen heeft zijn eigen onderneming gestart. In 2017 zullen 6 sessies georganiseerd worden, in Brussel (Vorst en Schaarbeek), in Wallonië (Luik en La Louvière) en in Vlaanderen (Gent en Oostende).

www.youthstart.be

www.proximusdigitalent.com

Instapstages

De instapstages worden georganiseerd in de drie gewesten en bieden jonge laaggeschoolde werkzoekenden een eerste voltijdse werkervaring aan in een bedrijf. In Vlaanderen duurt een instapstage drie maanden, in Brussel en Wallonië schommelt dit van drie tot zes maanden. In 2016 ontving Proximus 96 stagiairs.

Technobel

Technobel werd opgericht in 2001 als een publiek-privé partnerschap met Forem en werd in 2003 erkend als competentiecentrum. Het geeft jaarlijks meer dan 120.000 uren ICT-opleiding aan werkzoekenden, studenten, leerkrachten en bedrijven.

In 2016 zorgde Technobel voor de opleiding van 2.815 personen, waaronder 279 werkzoekenden. Het slaagpercentage is bijzonder: na het volgen van een kwalificerende opleiding bij Technobel vindt 70% van de werkzoekenden een job.

In 2016 zagen vier innoverende projecten het licht: ELIOT (Experience learning with Internet of things), LEIS (Lego Education Innovation Studio), PlayZone en tenslotte iTeenagers gericht op 'NEET's' (jongeren die niet schoollopen, niet aan het werk zijn en geen opleiding volgen). Deze nieuwe projecten zijn het resultaat van de dynamiek van diversificatie en van partnerschappen van Technobel.

Voorts heeft Technobel de eerste academie van Huawei in België opgezet.

www.technobel.be

Aantal werkzoekenden ondersteund door onze initiatieven

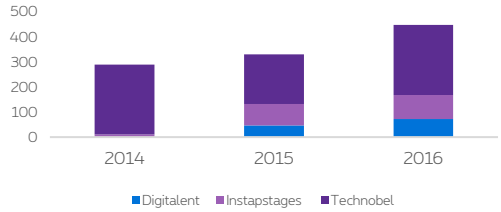

Veilig internetgebruik voor kinderen

In samenwerking met Child Focus bezoeken vrijwilligers van Proximus en Microsoft in het hele land klassen van het vijfde en zesde leerjaar lager onderwijs om de leerlingen te sensibiliseren tot een veilig gebruik van internet. Want hoewel het web een fantastische tool is, moeten we er veilig en behoedzaam mee omgaan. Leraren zijn vaak niet opgeleid in dit domein.

Child Focus als preventie-expert geeft elk jaar een cursus aan vrijwilligers van Proximus over onderwerpen zoals de creatie van wachtwoorden, de bescherming van persoonsgegevens, onlinecommunicatie, privacyinstellingen, cyberpesten, enz. Het initiatief dient als springplank om scholen te helpen deze onderwerpen bespreekbaar te maken. Om deelnemende leerkrachten te helpen dit onderwerp aan te kaarten in de klas, zorgt Child Focus voor een informatiekit om leerlingen te begeleiden en op te leiden tot bewuste en verantwoordelijke internetgebruikers.

In 2016 hebben we, in samenspraak met voetbalclub RSCA (Royal Sporting Club Anderlecht) en Child Focus een specifiek project opgezet voor de beloftevolle jongeren van de club, met een leeftijd van 15 tot 18 jaar.

Tijdens hun zomerstage werden 55 jongeren na een presentatie van Child Focus uitgenodigd om een film van 2 à 3 minuten te realiseren over een aspect van het internetgebruik dat hun nauw aan het hart ligt. De films werden opgenomen met de smartphones van deelnemers en “gemonteerd” op computers die door Proximus ter beschikking werden gesteld. De films die in groep werden gerealiseerd, werden vervolgens gedurende de laatste avond van de stage aan een jury getoond. Vier films werden bekroond en verspreid op de media van de partners. De groepen die in de prijzen vielen, hebben hun beloning (een draagbare computer) aan de school van hun keuze geschonken.

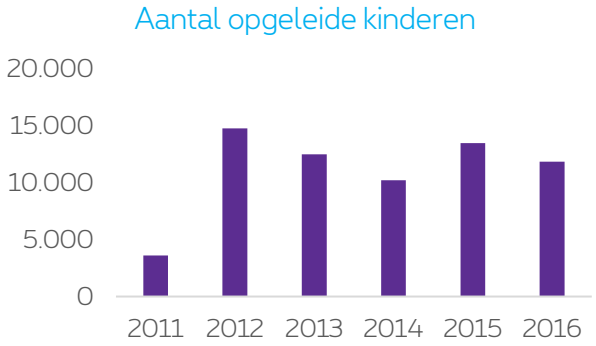

Smart Café

Met dit initiatief stellen we het hele jaar door een tiental gratis opleidingsmodules ter beschikking. Waar? In onze verkooppunten in een vijftiental Belgische steden. Er worden ook sessies georganiseerd op vraag van het publiek of gemeenten en verenigingen. In 2016 kregen ruim 2000 mensen dergelijke opleiding.

www.proximus.be/workshop

Web Experts

Het educatieve project Web Experts werd gelanceerd in 2011 en moedigt jongeren aan om hun internetkennis te delen met senioren. Kinderen worden aangemoedigd om individuele of groepsprojecten in te dienen om de oudere generatie iets bij te brengen over de voordelen en het veilige gebruik van internet, socialemediaplatformen, navigatie- en communicatieapps, enz. Op de site van het project kunnen kinderen trainingskits downloaden. Elke maand worden het beste individuele en groepsproject beloond met een prijs.

In 2016 lieten 750 personen zich opleiden door een Web Expert.

www.webexperts.be

Oplossingen die het leven van alle burgers beter maken

We stellen onze technologieën ten dienste van de gemeenschappen die er het meeste baat bij hebben, vooral zieke kinderen, personen met een beperking en kansarmen.

Langdurig zieke kinderen verbinden met hun schoolvriendjes en hun klas

Onze partnerverenigingen Bednet en Take Off krijgen gratis connectiviteit om videoconferencingdiensten aan te bieden aan langdurig zieke kinderen. Zo blijven ze in contact met hun klasgenoten en kunnen ze ondanks hun afwezigheid de lessen blijven volgen. Dankzij deze verenigingen konden in 2016 ruim 430 kinderen hun lesactiviteiten voortzetten. Meer dan 90% van hen slaagde op het einde van het schooljaar.

De voorbije twaalf jaar heeft Bednet meer dan 1850 kinderen geholpen. Dat aantal zal in de toekomst alleen maar stijgen, zeker nu het recht op synchroon internetonderwijs (SIO) sinds 1 september 2015 erkend is door de Vlaamse regering.

Voetbalwedstrijd l Club Brugge-Kortrijk ten voordele van Bednet

Ter gelegenheid van deze wedstrijd op 18 december 2016 werd het logo van Proximus eenmalig vervangen door dat van Bednet op de truitjes van Club Brugge. De opbrengsten uit de verkoop bij opbod aan onze medewerkers van vijf door de voetballers gesigneerde truitjes werden integraal aan Bednet overgemaakt. Kinderen die waren uitgerust met het SIO-systeem konden tijdens de wedstrijd interageren met het publiek via het grote scherm in het stadion.

http://www.bednet.be/

http://www.takeoff-asbl.be/

Toegankelijke toestellen voor mensen met een beperking

Mensen met een beperking vertegenwoordigen zowat 15% van de bevolking. Bovendien ontstaan 80% van de beperkingen tijdens het leven. Proximus begrijpt hoe belangrijk het voor deze mensen is om ook toegang te krijgen tot haar ICT-producten en -diensten. Sinds vier jaar testen we de toegankelijkheid van onze toestellen (smartphones, tablets, telefoons) met de vereniging Passe-Muraille, die een onafhankelijk panel van personen met verschillende beperkingen heeft samengesteld. Passe-Muraille verzekert ons dat de toestellen aan hun specifieke behoeften beantwoorden. Specifieke pictogrammen in onze verkoopkanalen maken het

mogelijk om de toegankelijke toestellen te identificeren. Onze onlinecatalogus vertelt ook welke toestellen geschikt zijn voor mensen met een beperking.

Van bij het begin van dit project zien we dat de toegankelijkheid van toestellen bij de meeste fabrikanten voortdurend verbetert.

www.proximus.be/handicap

www.passe-muraille.be/

Belgian Paralympic Committee

Als partner van het Belgian Paralympic Committee steunt Proximus de integratie van atleten met een beperking in de sportwereld.

Het Belgian Paralympic Committee wil de Paralympische atleten de mogelijkheid bieden om uit te blinken en via hun sportprestaties een bron van inspiratie te zijn voor de Belgische maatschappij.

Dit was ongetwijfeld het geval in 2016!

De Belgische delegatie trok naar Rio met als doel 8 medailles te halen. Het werden er 3 méér. Een schitterende beloning voor het harde werk van de atleten.

Met 11 medailles, een historische score, is Rio 2016 een topeditie voor ons land. Naast de 10 Belgische medaillewinnaars moeten ook de mooie prestaties van de andere atleten in de kijker worden gezet.

Een paar cijfers:

- 2 Belgen op 3 verklaren een positiever beeld te percipiëren van personen met een beperking dankzij de prestaties van de Paralympische atleten tijdens de Paralympische Spelen.
- 75% van de Belgen vinden dat Handisport een positieve impact heeft op de perceptie van handicap in het algemeen.
- 7 Belgen op 10 zijn van mening dat Paralympische atleten katalysators zijn voor de integratie of re-integratie van personen met een beperking in onze maatschappij.

Bron: BPC – Nielsen 2016

Dit prachtige moment zal ongetwijfeld veel weerklank vinden onder de Belgische bevolking. De bijzonder hartelijke ontvangst bij de terugkeer van de delegatie op Brussels Airport gaf alvast een voorsmaakje van de positieve impact van de Paralympische prestaties...

Met Rio achter de rug wordt het nu uitkijken naar het volgende grote doel: het grandioze Tokio 2020!

© BPC Luc Dequick - Belga

Medisch onderzoek

We ondersteunen zowel technisch als financieel Télévie, de terugkerende solidariteitsactie die in

1989 werd opgezet door RTL Belgium om fondsen te verzamelen ten voordele van het kankeronderzoek.

Onze technische teams zorgen voor alle telecomverbindingen tussen het Centre de promesses, de Rallye Télévie, de slotshow en RTL en Bel RTL.

We betaalden ook de technische kosten van de opname van het toneelstuk van Télévie, dat elk jaar door de RTL-presentatoren wordt opgevoerd, en stellen het stuk een jaar lang via TV op aanvraag ter beschikking op Proximus TV (RTL à L'Infini).

http://www.rtl.be/televie/page/televie-faisons-gagner-la-vie/174.aspx

Kansarmen

We hebben ons partnerschap met Be.Face voortgezet volgens de twee prioriteiten die door dit netwerk voor maatschappelijk geëngageerde bedrijven werden vastgelegd: de pijler 'tewerkstelling en opleiding' en de pijler 'nabijheid en solidariteit'.

Tewerkstelling en opleiding

Bright Future

Bright Future is een mentorproject in samenwerking met onze partner Be.Face voor getalenteerde en gemotiveerde studenten uit kansarme gezinnen. Vrijwilligers uit deelnemende ondernemingen helpen deze studenten bij hun eerste contacten met een bedrijfsomgeving. Zo kunnen ze een professioneel netwerk uitbouwen en de cruciale eerste stappen in hun loopbaan zetten. 9 medewerkers van Proximus hebben deze studenten in 2016 begeleid

Team4job

In 2016 heeft Proximus ook beslist mee te werken aan het mentoringproject ' Team4job ', een initiatief van de jobhuizen van Ukkel en Schaarbeek, met de steun van Actiris. Het gaat om een 'solidair begeleidingsprogramma dat tot doel heeft een werkzoekende (de mentoree) en een vrijwillige actieve medewerker (de mentor) met elkaar in contact te brengen. De bedoeling is dat de laatste zijn ervaring en kennis van de arbeidsmarkt ter beschikking stelt van de eerste.

16 medewerkers van Proximus fungeerden aldus als mentor in 2016.

Nabijheid en solidariteit

Operatie 'solidarity sandwich'

Nabijheid en solidariteit

Operatie 'solidarity sandwich'

Van half februari tot half mei 2016 konden onze medewerkers in de cafetaria van de Proximus Towers elke dag 'solidarity sandwiches' kopen, met andere woorden broodjes die de volgende dag werden bereid en uitgedeeld aan verschillende verenigingen in de wijk die het opnemen voor kansarmen (daklozen, asielzoekers, ...). Op drie maanden tijd werden zo 2.029 broodjes geschonken.

Diverse giften

Dankzij de persoonlijke vrijgevigheid van medewerkers en bedrijven werden gezamenlijke acties op het getouw gezet, onder meer een grootschalige inzameling van warme kleding en dekens voor daklozen.

http://www.beface.be

Viva for Life & Bednet

In 2016 hebben we Viva for Life en Bednet ondersteund met onze eindejaarscampagne die draaide om de site www.giveagif.be van Proximus. Elke wens die via de applicatie werd verstuurd, heeft er zo toe bijgedragen dat kinderen werden geholpen: Proximus stortte 0,50 EUR voor elke GIF die werd verstuurd.

http://www.rtbf.be/cap48/viva-for-life/

Milieu

Op weg naar klimaatneutraliteit

Wereldwijd vallen 15 van de 16 warmste jaren ooit allen in deze eeuw, waarbij 2016 het warmste jaar ooit was. Door de te hoge uitstoot van broeikasgassen is het klimaat aan het veranderen, met meer extreme weersomstandigheden als gevolg.

Proximus wil een actieve rol blijven spelen in de strijd tegen de klimaatverandering en is daarenboven vanaf 2016 een klimaatneutraal bedrijf voor haar eigen operaties.

Bovendien zal Proximus met haar producten en diensten ook andere sectoren blijven helpen hun voetafdruk te verminderen.

Onze actiedomeinen zijn de volgende:

- Onze impact op het milieu blijven verminderen
- Onze klanten helpen om hun impact op het milieu te verminderen.
- Onze stakeholders aanspreken, sensibiliseren en de standaarden opdrijven in verband met klimaatverandering en het milieu.

Onze impact op het milieu blijven verminderen

2 nieuwe doelstellingen:

- Klimaatneutraal vanaf 2016 voor de eigen operaties
- Inspanningen rond energiereductie in lijn brengen met de wetenschappelijke 2°C doelstelling

Berekening van de koolstofvoetafdruk

De meting van de CO_2e-uitstoot van de Groep gebeurt volgens de richtlijnen van het Greenhouse Gas Protocol, een partnerschap tussen het World Resources Institute en de World Business Council for Sustainable Development, een vooraanstaande organisatie die internationale maatstaven uittekent voor de berekening van emissies. Emissiegegevens worden verzameld volgens drie verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas:

1 Directe emissies die het gevolg zijn van eigen activiteiten van een bedrijf zoals de uitstoot van het wagenpark, de verwarming en koeling van de gebouwen.

2 Emissies die vrijkomen bij het opwekken van de elektriciteit die door het bedrijf wordt aangekocht. Deze emissies komen in de energieketen vrij tijdens de omzetting van fossiele brandstoffen in elektriciteit en worden daarom beschouwd als indirecte emissies.

3 Alle overige indirecte emissies als gevolg van de activiteiten van het bedrijf, zoals het woon-werkverkeer van het personeel, zakenreizen, het verkeer van onderaannemers, kapitaalgoederen, verbruik van verkochte producten, afval, aangekochte goederen en diensten, brandstof en energiegerelateerde activiteiten.

Overzicht van de scopes en emissies doorheen de waardeketen volgens het GHG protocol (bron:www.ghgprotocol.org)

We meten niet alleen de uitstoot in België, maar sinds 2010 ook de CO_2e-uitstoot van de filialen van de Proximus Groep in het buitenland. Hun verbruik bedraagt 5% van het totale energieverbruik van de Groep. Onze internationale filialen zijn BICS (wereldwijd), Telindus Luxemburg, Telindus-ISIT Nederland en Tango (Luxemburg). CO_2e beschrijft een CO_2 equivalent emissiecijfer van alle broeikasgassen samen, zijnde CO_2, CH_4, N_2O, HFC's, PFC's, SF_6.

Onze doelstellingen in cijfers

Na de 70% CO_2-vermindering die we in de periode 2007-2015 bereikten voor de activiteiten in België, stellen we voor de Proximus Groep een extra doelstelling van 30% broeikasgasvermindering voorop voor scope 1 en 2 emissies in de periode 2015-2025. Wat we niet kunnen reduceren, gaan we compenseren vanaf 2016.

Een bedrijf heeft de meeste invloed op de emissies in scope 1 en 2 aangezien deze het meest gelinkt zijn aan het energieverbruik van de eigen activiteiten.

Voor scope 3 volgen we de verschillende categorieën steeds dichter op en hebben we ook langetermijndoelstellingen voor bepaald.

Scope 3 zijn indirecte emissies en worden hoofdzakelijk gemeten voor de activiteiten in België.

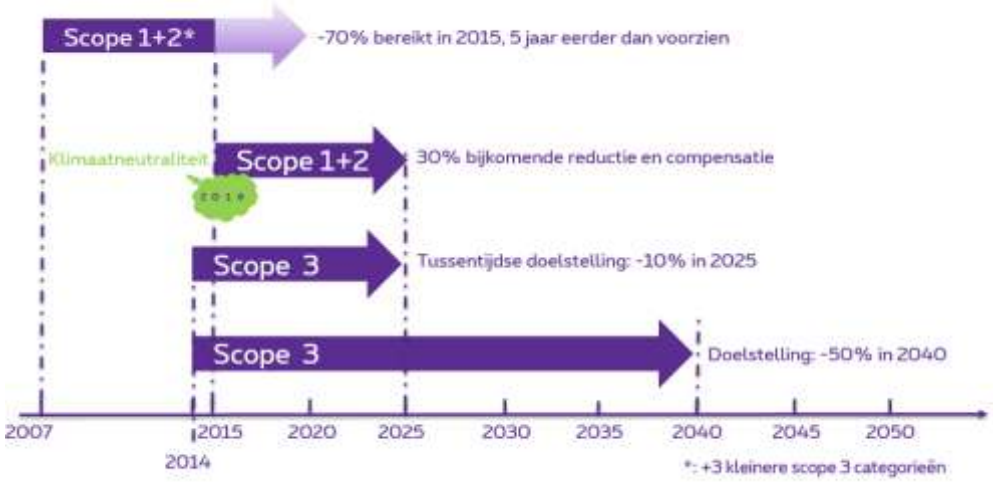

Klimaattop COP21 en COP22: ook Proximus vervult haar rol

Alle wereldleiders kwamen in Parijs voor de 21e keer samen, met als doel de limieten voor de koolstofuitstoot nog scherper te stellen. Tijdens de COP22 in Marrakech werd de implementatie van dit akkoord verder uitgewerkt.

Om onze bijdrage tot deze klimaattop te versterken is Proximus samen met honderden andere bedrijven toegetreden tot de 'We mean business' coalitie. Hiermee beklemtoonden we de vraag om in Parijs tot een ambitieus wereldwijd klimaatakkoord te komen en ondertekenden we de belofte om ons als bedrijf te houden aan de bewuste 2°C opwarmingslimiet, 100% elektriciteit van hernieuwbare bronnen te gebruiken en transparant te rapporteren over onze klimaatprestaties.

www.wemeanbusinesscoalition.org

Inspanningen rond energiereductie in lijn brengen met de wetenschappelijke 2°C doelstelling

De sleutel daarvoor ligt bij de aanpak van het "Science Based Targets Initiative" (SBT), een kader voor het ontwikkelen van klimaatdoelstellingen dat WWF, United Nations Global Compact (UNGC), World Resources Institute en CDP samen uitwerkten. SBT creëert een kader waarin de inspanningen van bedrijven correct gekwantificeerd kunnen worden, en in lijn kunnen worden gebracht met wat volgens de wetenschap nodig is om de klimaatopwarming onder de 2°C te houden.

Door de goede prestaties en strakke doelstellingen werd Proximus opgenomen in het selecte gezelschap van 38 bedrijven wereldwijd wiens inspanningen in lijn liggen met de wetenschappelijke benadering rond de 2°C norm.

SCIENCE BASED TARGETS
DRIVING AMBITIOUS CORPORATE CLIMATE ACTION

Proximus was in 2016 één van de eerste bedrijven die conform waren met de Science Based Targets en deze stap past perfect in onze planning om vanaf 2016 klimaatneutraal te zijn.

http://sciencebasedtargets.org/

100% elektriciteit afkomstig van hernieuwbare bronnen.

Een andere belofte is het gebruik van hernieuwbare energie.

Voor onze activiteiten in België is de elektriciteit sinds 2009 voor 100% afkomstig uit hernieuwbare energiebronnen. Zo wordt voor het hoofdgebouw van Proximus elektriciteit uit lokale windenergie gebruikt. De 100% is ook van toepassing op onze activiteiten van Telindus Luxemburg, Telindus-ISIT Nederland en Tango Luxemburg. Verder stappen een groeiend aantal wereldwijde sites van BICS over op hernieuwbare energie.

Op groepsniveau betekent dit in 2016 meer dan 98% hebben bereikt.

Voor deze doelstelling zijn we toegetreden tot het internationale RE100 initiatief.

http://there100.org/

Andere internationale erkenningen

GeSI

Proximus neemt al jaren het voortouw in de strijd tegen klimaatverandering en mocht al verschillende keren rekenen op internationale erkenning.

Recent nog werden we door het GeSI (Global e-Sustainability Initiative), op basis van grondige analyses, geselecteerd uit 1023 ICT-bedrijven en uitgeroepen als 'Top Performer' in de categorie 'Infrastructure & Telecom Services' met een opmerkelijke hoge score op het vlak van duurzaam aankopen.

CDP

Op 25 oktober overhandigde Minister Ségolène Royal in Parijs de CDP Climate Leadership Award aan Proximus als erkenning voor de initiatieven die Proximus neemt om emissies te verminderen en zo klimaatverandering in te perken.

Dit al voor het vierde jaar op rij en in 2016 als enige Belgische bedrijf!

CDP is een non-profit organisatie die jaarlijks, in opdracht van de grootste institutionele investeerders, beursgenoteerde bedrijven vergelijkt op het gebied van de strijd tegen de klimaatopwarming.

Meer dan 2.000 beursgenoteerde bedrijven wereldwijd werden in het onderzoek opgenomen en gerangschikt volgens de scoringsmethodologie van CDP. Bedrijven kunnen een score halen van E (de laagste score) tot A (de hoogste score).

CDP's CEO Paul Simpson: "We feliciteren de 193 A-Lijst bedrijven die als leiders het pad gekozen hebben naar een koolstofarme toekomst. Bedrijven spelen een sleutelrol om de wereldeconomie toe te laten de nieuwe klimaatdoelstellingen te behalen, en deze groep leiders toont anderen de weg om duidelijke actie te ondernemen en voort te bouwen op de vele opportuniteiten die er aankomen."

FTSE

"FTSE Russell bevestigt dat Proximus onafhankelijk werd beoordeeld volgens de FTSE4Good criteria, en voldoet aan de eisen om opgenomen te worden in de FTSE4Good Index Series. FTSE4Good werd gecreëerd door de index provider FTSE Russell en is een equity index die ontworpen werd om investeringen mogelijk te maken in bedrijven die wereldwijd erkende standaarden respecteren op vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bedrijven in de FTSE4Good Index voldoen aan strenge milieu-, sociale en governancecriteria, en bevinden zich in de goede positie om voort te bouwen op de voordelen van verantwoord ondernemen."

www.ftse.com

Klimaatneutraal vanaf 2016 voor de eigen operaties

Aangezien we de ambitieuze doelstelling van -70% CO_2-uitstoot tov basisjaar 2007 van de activiteiten in België al in 2015 hebben behaald, starten we met een nieuwe nulmeting voor 2015 en stellen we onszelf de ambitie om van Proximus Groep een klimaatneutraal bedrijf te maken in 2016 voor scope 1 en 2 (eigen vloot, elektriciteit, verwarming, koelmiddelen…) en voor zakenreizen (scope3).

Dit betekent dat we bovenal blijven ijveren voor meer energie-efficiëntie en een daling van onze CO_2-emissies met als doelstelling een bijkomende vermindering van 30% in de periode 2015-2025 voor scope 1 en 2 op groepsniveau. We willen deze emissies in eerste plaats blijven verlagen maar wat overblijft gaan we compenseren door internationale klimaatprojecten te steunen die strijden tegen klimaatverandering.

Waarom projecten in Afrika of Azië?

Met hetzelfde budget kan je +/- 100 keer meer CO_2 reduceren in ontwikkelingslanden dan hier in België bij energie-efficiënte bedrijven. Dit komt omdat de kost om CO_2 vriendelijke projecten uit te bouwen lager ligt in Afrika en omdat de huidige energie-efficiëntie daar ook nog drastisch kan verbeteren.

3 van de 7 miljard mensen op onze planeet zijn nog afhankelijk van hout of houtskool om hun dagelijkse maaltijd te bereiden. Door de belangrijke bevolkingsgroei en stijgende energiebehoefte (hout of houtskool) heeft dit belangrijke gevolgen voor ontbossing en het klimaat. Aangezien we dezelfde atmosfeer delen en nu al de gevolgen van klimaatverandering voelen willen we onze verantwoordelijkheid opnemen.

TEG STOVE project in Benin

De uitbouw van dit project (http://www.tegstove.org/) wordt grotendeels door Proximus verzorgd en loopt over vele jaren.

De TEG STOVE is een efficiënte oven waarop een thermo-elektrische generator is geïnstalleerd (TEG). Dankzij deze TEG eenheid wordt een deel warmte omgezet in elektriciteit waarmee smartphones of LEDlampen kunnen worden opgeladen. Deze LED-lampen worden o.a. gebruikt om s'avond de woning te verlichten of te lezen. Deze vervangen vervuilende & gevaarlijke petroleumlampen.

Waarom dit project?

Ontbossing vermijden en strijden tegen klimaatverandering

Goedkopere, betrouwbare en duurzamere energie

Innovatie en technologie voor ontwikkeling en werkgelegenheid

Voordelen van deze ovens:

In de dorpen waar men de oventjes bouwt en installeert zal ook een centrale zonnepaneelinstallatie worden aangebracht. Dankzij dit smart kiosk project kunnen huishoudens een connectie opzetten met de zonnepaneelinstallatie en zo elektriciteit voor hun huishoudtoestellen bestellen en betalen via hun smartphone.

Het project werd ook geselecteerd omdat het bijdraagt aan verschillende duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Verbeterde kookovens in Oeganda

Een ander project dat we steunen is het ovenproject in Oeganda, waar efficiënte ovens het gebruik van brandhout drastisch doen dalen.

De voordelen zijn hier hoofdzakelijk bosbehoud, luchtkwaliteit, gezondheid, werkgelegenheid en levenskwaliteit.

Waterfilters in Kenia

De "LifeStraw" filters zorgen ervoor dat vuil water op een efficiënte manier wordt gezuiverd en vervangt het gebruik van hout om water te koken voor zuivering. Drinken van vuil water is in Kenia bovendien de derde doodsoorzaak.

Families, meestal vrouwen en kinderen, hoeven zich niet meer over lange afstanden te verplaatsen om hout te halen.

Het project heeft dus ook een gunstige invloed op bosbehoud, luchtkwaliteit, gezondheid en levenskwaliteit.

Beide projecten dragen bij tot de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Koolstofuitstoot van de Proximus groep

In 2016 slaagde de Proximus Groep erin haar uitstoot (scope 1 en 2) met 4% te verminderen ten opzichte van 2015. De afgelopen 6 jaar daalde de koolstofuitstoot met 32%.

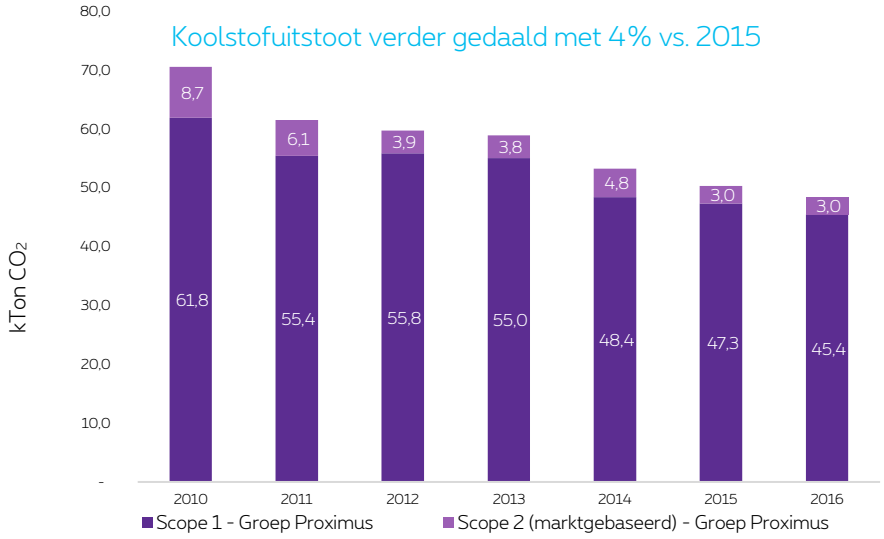

Hiertegenover blijft ook het energieverbruik elk jaar dalen. De afgelopen 6 jaar met 22%

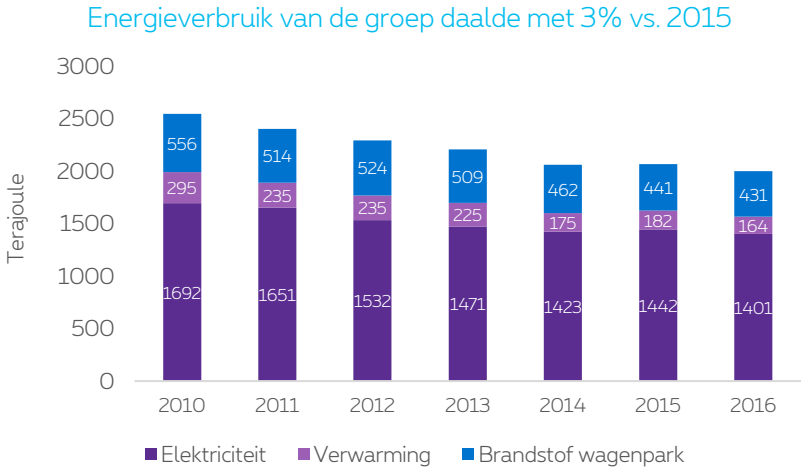

Verbetering van de energie-efficiëntie-index

We zien de energie-efficiëntie-index (energieverbruik vs. totale opbrengsten) de afgelopen 6 jaar met 12% verbeteren.

Zonder energie-efficiëntiemaatregelen zou het energieverbruik in theorie ook 12% hoger hebben gelegen.

De afgelopen 6 jaar verbeterde de energie-efficiëntie-index (energieverbruik vs. aantal FTE's) met 6%. Het aantal FTE's daalde in deze periode met 16%.

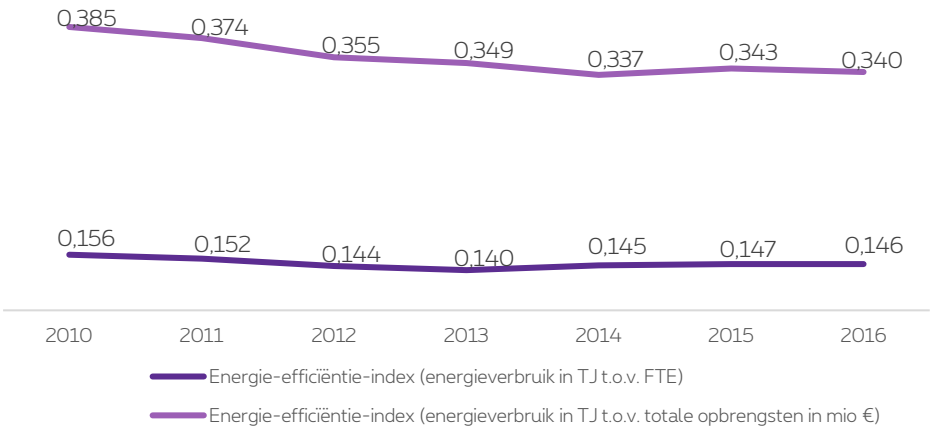

Verwarming

Volgens het KMI is de gemiddelde jaartemperatuur in 2016 na twee zeer warme jaren in België teruggekeerd naar normale waarden. De graaddagen, een maatstaf voor de temperatuur over een bepaalde periode die wordt gebruikt om te berekenen hoeveel er energie nodig is om een gebouw te verwarmen, toonden aan dat 2016 zo'n 10% kouder was dan 2015. Hierdoor was 2016 in theorie dus een zwaarder stookseizoen dan 2015.

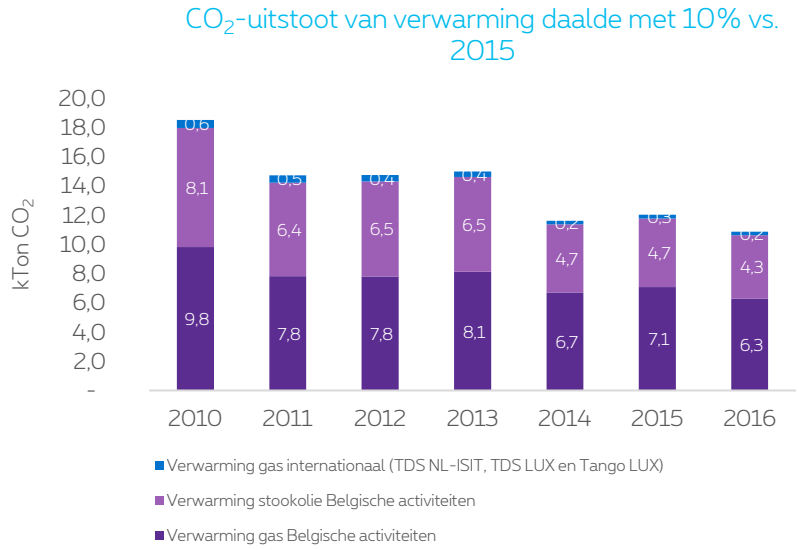

Het gas en stookolieverbruik en koolstofuitstoot door verwarming in onze technische gebouwen en kantoren daalde evenwel in absolute waarde met 10% wat duidelijk aantoont dat de energiebesparingsmaatregelen hun effect hebben. De genormaliseerde verwarmingsbehoefte, zijnde het gas- en stookolieverbruik bij een constant klimaat, lag maar liefst 22% lager dan vorig jaar.

De belangrijkste redenen voor deze blijvende daling zijn de vernieuwing van stookinstallaties en consolidatie van gebouwen.

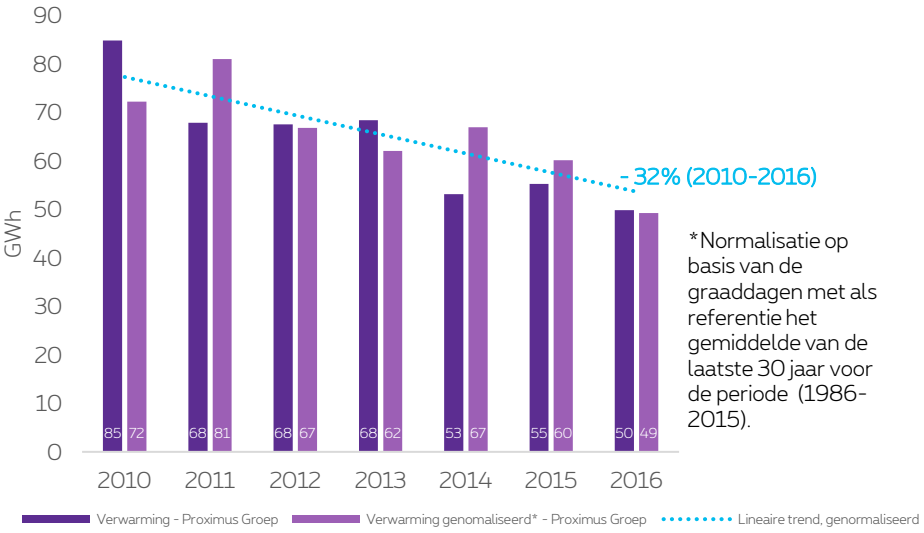

*Normalisatie op basis van de graaddagen met als referentie het gemiddelde van de laatste 30 jaar voor de periode (1986-2015).

Transport

Het voertuigenpark bestaat uit 2 categorieën namelijk bedrijfswagens voor management/verkoop en utilitaire voertuigen.

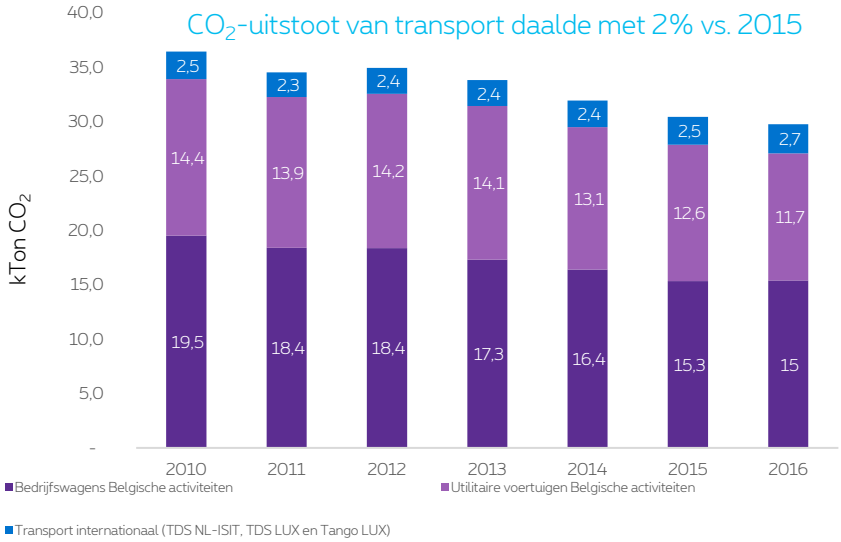

Dankzij het beleid om het voertuigenpark ecologischer te maken en andere initiatieven om het aantal kilometers terug te dringen, zoals het mobiliteitsbudget voor pendelaars, thuiswerken en de optimalisatie van de routes voor de technici, werd de duidelijke neerwaartse CO_2-trend voortgezet. Daarnaast werd vorig jaar voor 1.500 dienstverplaatsingen in Brussel gebruik gemaakt van de fietsen van Villo!.

Door deze blijvende inspanningen zien we de afgelopen 9 jaar een heel duidelijke daling van het brandstofverbruik per voertuig met 22%.

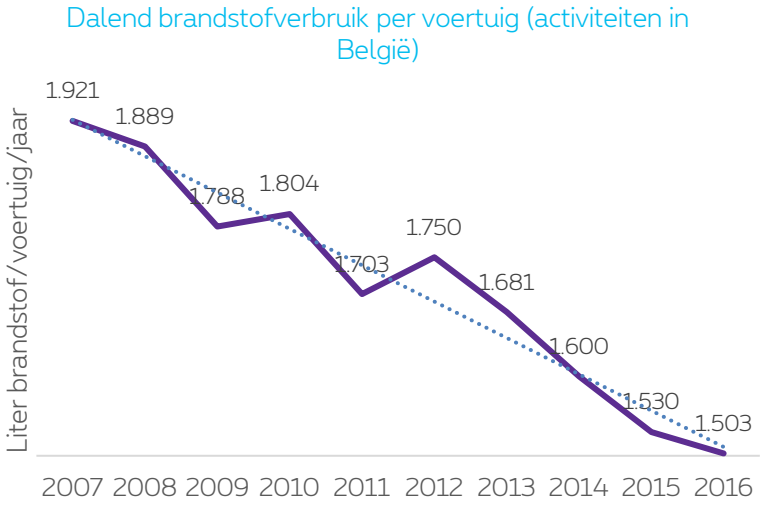

Bedrijfswagens

Door de inspanningen die we de jongste vier jaar hebben geleverd, heeft 99,6% van onze bedrijfswagens nu een CO_2-uitstoot van minder dan 145 g CO_2/km, ten opzichte van 56% in 2010. 71% van onze bedrijfswagens stoot nu minder dan 116 g CO_2/km uit. Het park bestaat uit dieselwagens, 36 hybride wagens en 1 elektrische wagen.

Aantal bedrijfswagens per CO_2-uitstoot categorie

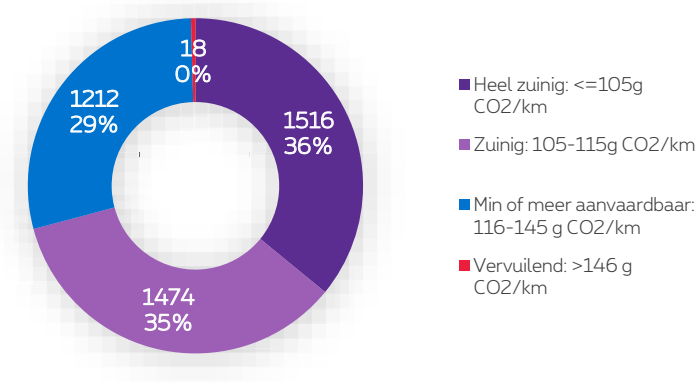

Van de werknemers met een bedrijfswagen koos 47% voor het groene mobiliteitsplan en gebruikten zo het openbaar vervoer i.p.v. hun wagen voor woon-werkverkeer. Voor 2017 wordt dit 48%.

In 2017 wordt de brandstofkaart voor alle werknemers gelimiteerd en hebben 1760 werknemers besloten hun parkingplaats in te ruilen voor alternatief vervoer.

De gemiddelde uitstoot van het hele bedrijfswagenpark bedraagt 109 g CO_2/km. In 2016 bedroeg de gemiddelde uitstoot van nieuwe bedrijfswagens 108 g CO_2/km, waarmee we nog steeds ruim onder het Europese en Belgische gemiddelde liggen dankzij ons groen mobiliteitsbeleid.

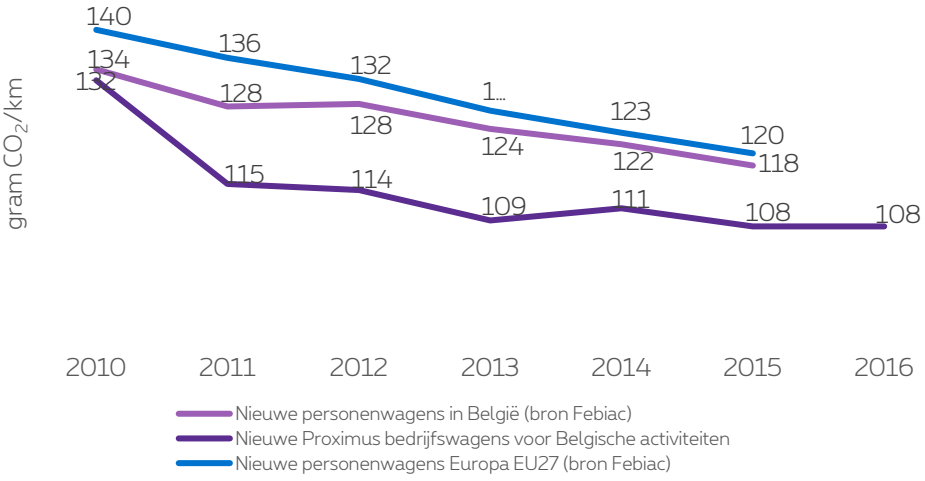

Ons wagenpark: groener dan het Europese gemiddelde

De maximum CO_2-uitstoot voor nieuwe wagens bedraagt 130 g CO_2/km, behalve voor grote gezinnen en personen met een functiebeperking en tot 155 g CO_2/km voor een beperkt aantal managementwagens.

Utilitaire voertuigen

270 oudere wagens werden vervangen door zuinigere versies waardoor de gerelateerde gemiddelde CO_2-uitstoot daalde van 119 naar 93g CO_2/km.

Techniekers kunnen materiaal ophalen in lokale Kialapunten of worden 's nachts bevoorraad in hun voertuig, wat zorgt voor een besparing qua kilometers en tijd.

Elektriciteit

Het elektriciteitsverbruik en de gerelateerde koolstofuitstoot blijft verder dalen. De koolstofuitstoot van elektriciteit kan op 2 manieren worden berekend.

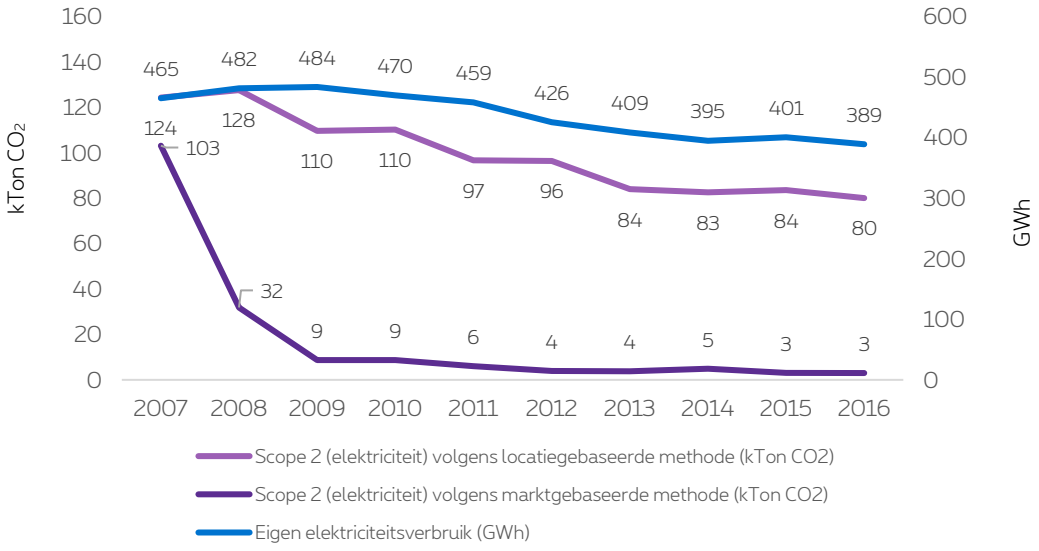

Uitstoot volgens de marktgebaseerde methode

Voor de meting van de koolstofuitstoot door elektriciteitsverbruik vereist de nieuwe 'GHG scope 2' norm nu een dubbele rapportering, waarbij de CO_2-berekening gebaseerd is op zowel een marktgebaseerde als op een locatiegebaseerde methode.

De marktgebaseerde methode weerspiegelt de keuzes die het bedrijf maakt inzake elektriciteitsvoorziening, zoals de aankoop van elektriciteit afkomstig van hernieuwbare energiebronnen. Dit wordt in detail uiteengezet in contracten tussen het bedrijf en zijn energieleveranciers. Bij de Proximus groep is de basis voor rapportering en doelstellingen rond koolstofuitstoot en klimaatneutraliteit gebaseerd op de marktgebaseerde methode.

Uitstoot volgens de locatiegebaseerde methode

De locatiegebaseerde methode weerspiegelt de energiemix die beschikbaar is op de locatie waar het verbruik plaatsvindt. In dit geval heeft het aangekochte type elektriciteit geen invloed.

Nieuw programma voor reductie van elektriciteitsverbruik

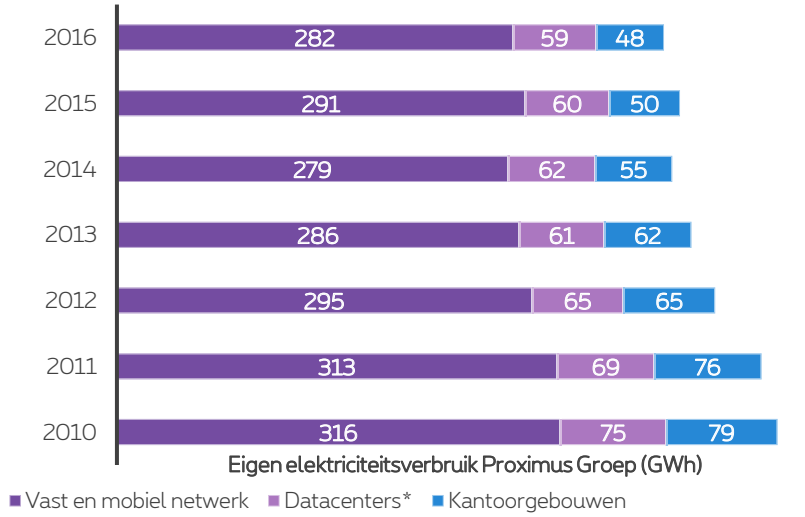

*Het elektriciteitsverbruik van apparatuur van klanten in onze housing dienst is niet inbegrepen

In 2016 lanceerde Proximus een nieuw structureel grootschalig programma om het elektriciteitsverbruik van haar netwerk te verlagen. In dit kader ook werd een partnerschap met Opinum opgezet om het energieverbruik via 14.000 energiemeters nog beter te analyseren en te beheren.

Proximus kiest Opinum als strategische partner voor het beheer van de consumptiedata van zijn 14.000 energiemeters

Opinum biedt oplossingen om energieverbruik te analyseren, Proximus zorgt voor connectiviteit en beveiliging en industrie gerelateerde knowhow.

Met hun partnership bundelen beide bedrijven de opgedane ervaring en kennis te om er een oplossing van te maken. In deze fase gaat het om de analyse van het energieverbruik van de klant: op basis van de data over zijn energieverbruik krijgt de klant een beter inzicht. Op basis daarvan kan de klant maatregelen treffen om zijn energiefactuur te verlagen en continu zijn energieverbruik te optimaliseren. In een latere fase verloopt dit proces met geconnecteerde sensoren, alweer een toepassing van het Internet of Things (IoT).

Jan Joos, Proximus: "Wij hebben bij Proximus een jarenlange jaren ervaring in het energievriendelijk beheren van onze vele gebouwen. Opinum integreert deze expertise in zijn unieke software, Opisense. Wij gaan deze oplossing nu volledig uitrollen voor de analyse en het beheer van onze meer dan 14.000 energiemeters (in gebouwen, centrales, kabelverdelers, ...)."

Alex Lorette, Proximus: "Dankzij deze samenwerking zullen wij onze klanten oplossingen kunnen bieden waarmee zij hun energieverbruik (en hun energiefactuur) zullen kunnen verlagen."

Net zoals bij alle andere operatoren merkt Proximus een sterke stijging van het dataverkeer van klanten. Dankzij verbeterde technologieën kan deze sterke stijging worden opgevangen.

Proximus werkt nauw samen met haar leveranciers om meer opportuniteiten te detecteren die de energie-efficiëntie van het netwerk en datacenters verbeteren.

Vast Netwerk

Mantra-project – Proximus migreert naar het netwerk van de toekomst

De uitfasering van verouderde technologie is een van de grootste uitdagingen waarmee netwerkoperatoren worden geconfronteerd, gelet op de expansie van nieuwe technologieën en de nieuwe netwerklagen die de laatste twee decennia aan de bestaande netwerken werden toegevoegd.

Proximus werkt volop aan de migratie naar een hoogtechnologisch breedbandnetwerk dat de behoeften van onze klanten beter en sneller zal invullen. De nieuwe technologieën die daarbij worden gebruikt, zijn niet enkel compacter en goedkoper, maar verbruiken ook veel minder energie.

In de eerste fase gaat het om de verwijdering of consolidatie van de oudere datanetwerken en de klassieke telefooncentrales.

Daardoor kunnen we 24 grote technische gebouwen van de hand doen, wat onze totale technische ruimte met 25% verkleint. Deze eerste fase moet afgerond zijn binnen een tijdspanne van acht jaar, waarvan er al vier verstreken zijn.

De migratie van de vaste telefonie van de bestaande klassieke technologie met centrales op meer dan 1000 locaties naar nieuwe hoogperformante technologieën en systemen verloopt volgens schema, met al significante energiebesparingen tot gevolg. Eind 2016 werd het merendeel van de switches al buiten dienst

gezet en werd al meer dan 80% van de klassieke PSTN telefoonlijnen gemigreerd.

Mobiel Netwerk

Met succes werden nieuwe technologieën getest die de energie-efficiëntie van het 4G netwerk nog verder kunnen verbeteren. Deze worden in de loop van 2016 en 2017 in dienst gesteld. Anderzijds werd er verder geïnvesteerd in energie-efficiëntie zoals de installatie van vrije luchtkoeling, migratie naar efficiëntere gelijkrichters en optimalisatie van het stroomverbruik van de basisstations.

Datacenters

De meeste ingrepen werden de afgelopen jaren uitgevoerd waardoor de PUE, Power Usage Effectiveness (graad voor efficiëntie), het afgelopen jaar verder is verbeterd van 1,68 naar 1,66.

Scope 3 - indirecte koolstofuitstoot

Proximus rapporteert alle relevante scope 3 cijfers volgens de scope 3 corporate value chain standaard van het GHG protocol (http://www.ghgprotocol.org/) en volgens Bilan Carbone.

Overzicht van de scopes en emissies doorheen de waardeketen volgens het GHG protocol (bron: www.ghgprotocol.org

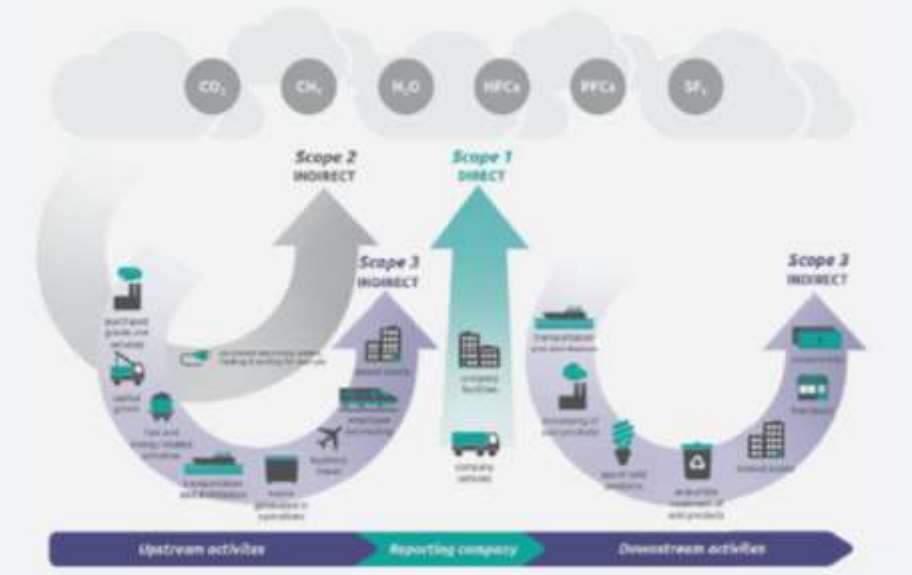

In scope 3 spreekt men over de upstream en downstream GHG emissies die indirect gegenereerd worden door Proximus.

Upstream emissies zijn bvb emissies die vrijkomen bij de productie van goederen die worden aangekocht, inclusief emissies die vrijkomen bij het transport naar Proximus.

Downstream emissies zijn bvb. de uitstoot gelinkt aan het gebruik van de Proximus toestellen (modems, decoders) bij de klant.

De berekening en rapportering van de volledige scope 3 emissies geeft een beeld van de indirecte impact van de waardeketen en geleverde producten en diensten. Scope 3 berekening is belangrijk omdat indirecte emissies een groot aandeel kunnen hebben in de totale voetafdruk van een bedrijf.

Koolstofvoetafdruk en aandeel per scope

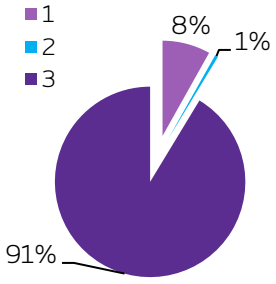

Over welke scope 3 emissies spreken we?

Elk van de 15 categorieën werd onderzocht en berekend, hoofdzakelijk voor de activiteiten in België. Sommige zijn niet van toepassing op Proximus.

Aangezien het hier om indirecte emissies gaat, varieert de mogelijke impact vanuit Proximus om de emissies te reduceren van laag naar hoog en speelt de keuze van leveranciers en oplossingen een belangrijke rol.

Upstream scope 3 emissies

Scope 3 categorie volgens GHG terminologie	Verklaring	Mogelijke impact vanuit Proximus	Omvang 2016 (Ton CO_2/jaar)	Evolutie vs. 2015	Verklaring van de evolutie vs. 2015
1. Aankoop goederen en diensten	Emissies gelinkt aan grondstofwinning, transport en productie van goederen en diensten die worden aangekocht	Laag	316.522	+5%	Structurele migratie van het bedrijf naar netwerk van de toekomst
2. Kapitaalgoederen	Emissies gelinkt aan verworven investeringen	Laag	96.878	+8%	Structurele migratie van het bedrijf naar netwerk van de toekomst
3. Brandstof en energie gerelateerde activiteiten	Emissies gelinkt aan de extractie, productie en transport van directe brandstoffen en elektriciteit aangekocht door Proximus groep die in scope 1 en 2 werd gerapporteerd. Oa. netwerkverliezen worden hier meegerekend	Hoog	9.834	-10%	In lijn met de evolutie van het verbruik in scope 1 en 2
4. Transport en distributie (upstream)	Transport van onderaannemers voor netwerkactiviteiten	Laag	6.622	-5%	Minder operaties
5. Gegenereerd afval	Verwerking van afvalstromen	Medium	962	-2%	Stijging van het aandeel gerecycleerd afval en daling van het waterverbruik
6. Zakenreizen	Emissies van vliegtuigen en treinen bij zakenreizen	Laag	1.664	+9%	Stijging van het aantal vluchten van en naar de internationale POP's van BICS
7. Woon-werkverkeer	Emissies van het woon-werkverkeer van de werknemers (trein, bus tram, metro, privéwagen). Bedrijfswagens worden meegeteld in scope 1	Hoog	4.372	-11%	Daling personeelsaantal, stijging van het aantal thuiswerkdagen, stijgend aandeel openbaar vervoer. Opstart van bikeleasing met effect in 2017.
8. Geleasde goederen (upstream)	Niet van toepassing		0		

Downstream scope 3 emissies

Scope 3 categorie volgens GHG terminologie	Verklaring	Mogelijke impact vanuit Proximus	Omvang 2016 (Ton CO_2/jaar)	Evolutie vs. 2015	Verklaring van de evolutie vs. 2015
9. Transport en distributie (downstream)	Niet van toepassing		0		
10. Verwerken van verkochte producten	Niet van toepassing		0		
11. Gebruik van verkochte producten	Energieverbruik van Proximus toestellen bij klanten (modems, set-up boxes en mobiele telefoons)	Hoog	73.407	-4%	Vervanging van oude producten door zuinigere toestellen
12. Verwerking producten (einde levensduur)	Opgenomen in gegenereerd afval (categorie 5)		0		
13. Geleasde goederen (downstream)	Niet van toepassing		0		
14. Franchises	Niet van toepassing		0		
15. Investeringen	Opgenomen in kapitaalgoederen (categorie 2)		0		

Resultaten Proximus

In vergelijking met 2014 daalde de scope 3 emissies met 1%, maar in vergelijking met 2015 merken we een stijging van 4%. Dit is te wijten aan de hoge investeringskosten en aangekochte goederen en diensten nodig voor de migratie naar het netwerk van de toekomst.

Drie categorieën vertegenwoordigen meer dan 90% van de scope 3 voetafdruk:

- Verbruik van Proximus toestellen bij klanten
- Aangekochte goederen en diensten
- Kapitaalgoederen verworven in 2016

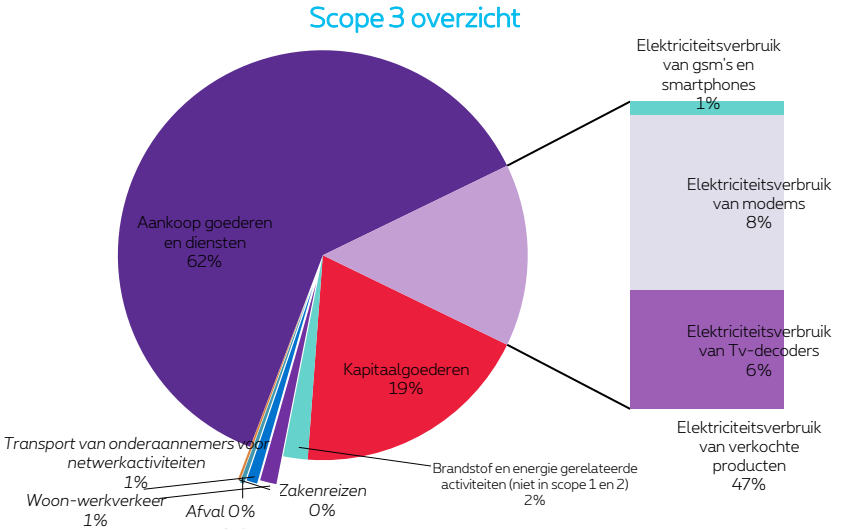

Voor categorie 7 (woon-werkverkeer) werd in 2016 aan kaderleden zonder bedrijfswagen de optie aangeboden om een fiets te leasen. 23% van hen ging hier op in en vanaf 2017 verwelkomen we dan ook 145 fietsen in ons park.

Methodologie

Proximus gebruikt 3 methodologieën om haar scope 3 emissie te berekenen:

- Bilan Carbone® om de voetafdruk van de leveranciers te berekenen met behulp van specifieke Bilan Carbone® emissie factoren.
- Life Cycle Analysis (LCA) voor de voetafdruk van specifieke Proximus producten zoals modems en decoders waarbij een samenwerking met de leveranciers werd opgestart.
- Als er geen directe data beschikbaar is gebruikt men het EEIO model "environmentally extended economic input-output" dat emissies berekent voor goederen en diensten op basis van financiële data.

Afval

100% van het Proximus afval is op een of andere manier recycleerbaar. 12% hiervan is restafval dat wordt gebruikt voor de terugwinning van energie. Het grootste aandeel van het totaal, 48%, bestaat uit stenen en zand afkomstig van onze netwerkactiviteiten.

28% bestaat uit recycleerbaar materiaal, glas, plastic, metaal, papier, hout, batterijen, toners, enz. De overige 12% is elektronisch afval dat wordt hergebruikt of gerecycleerd.

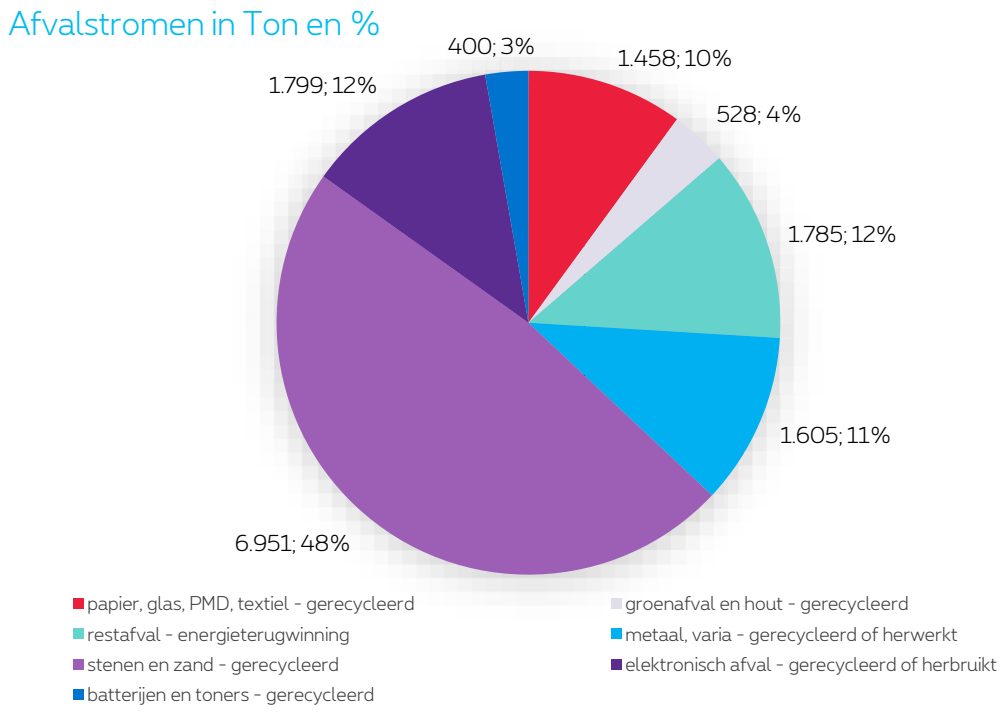

Het aandeel restafval daalde in 2016 verder tot 12% van het totaal. Deze restafval wordt in afvalverwerkingsinstallaties omgezet in 716 MWh elektriciteit en 1,08 TJ warmte-energie.

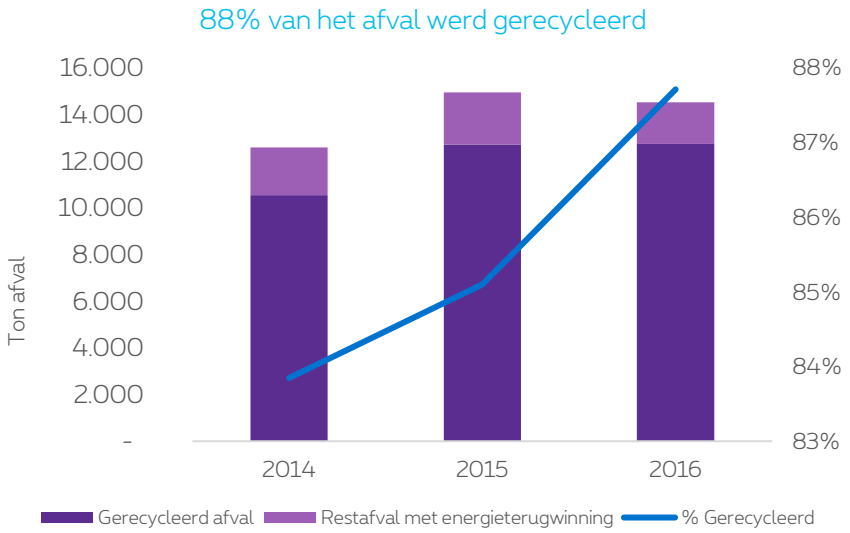

Papierverbruik

Door een bewuste focus te leggen op verantwoord papierverbruik blijft het volume dalen.

Het betreft alle papier zoals facturen, reclamefolders, kantoorprints, communicatiebladen,...

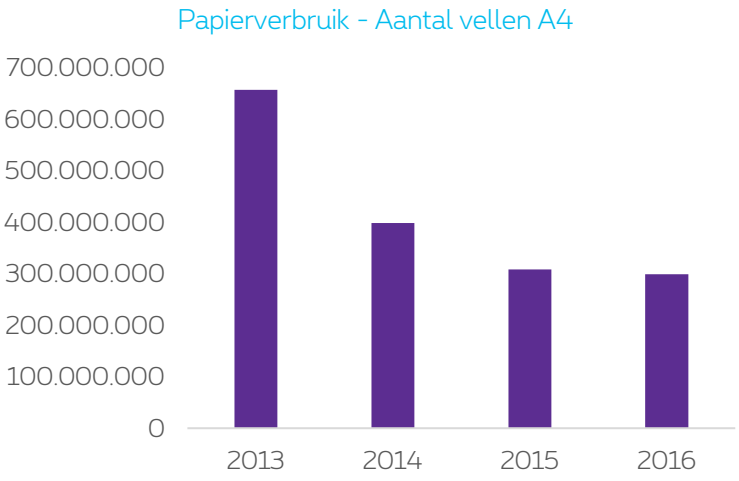

Milieubeheersysteem

Het milieubeheersysteem van Proximus bestaat uit verschillende componenten. Er zijn verschillende betrokken partijen en het systeem behelst diverse tools en middelen.

Partijen:

- Het departement Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), met een sterke focus op de milieuproblematiek en CO_2 vermindering
- Het departement Corporate Prevention & Protection, met inbegrip van het Milieudepartement
- Het departement Interne Audit,dat rapporteert aan de Raad van Bestuur en audits betreffende alle milieuaspecten uitvoert op verzoek van de departementen Milieu en MVO, de Raad van Bestuur of het Executive Committee
- Door de overheid geaccrediteerde onafhankelijke externe organisaties die ons afvalbeleid en onze afvalprocedures auditen (verpakking, AEEA, batterijen).

Middelen en activiteiten:

- Procedures, richtlijnen en plannen betreffende milieukwesties
  - Mobiliteitscampagnes en infosessies voor het personeel om openbaar vervoer en en fiets verder te promoten
  - Opstellen nieuwe verpakkingsafvalpreventieplan 2016 – 2019 voor IVCIE
- Milieubeleid
- Terreinbezoeken betreffende milieukwesties zoals gevaarlijke producten, afval, controle van vergunningen
- MVO-jaarverslag
- Communicatiekanalen: intranetnieuws, toolboxen, interne rapportering aan het Executive Committee
- Geïntegreerd managementsysteem, ISO9001-certificaat
- Nieuwe milieuclausules in aankoopprocedures betreffende afvalvermindering zoals recyclage, ecologisch ontwerp en levenscyclus
- Geluidsstudies en controlemetingen om de strenge geluidsnormen te respecteren en hinder naar buren te beperken
- Bodemonderzoek bij risico-inrichtingen
- e-learning module rond de gezondheidsimpact van mobiele en draadloze telefonie voor het personeel.

Onze klanten helpen om hun impact op het milieu te verminderen

Energieverbruik van de toestellen voor onze klanten

Proximus heeft zich ertoe verbonden zich te houden aan de Europese gedragscode voor energie-efficiëntie van breedband- en digitale tv-apparatuur en aan de vrijwillige Europese sectorovereenkomst om het verbruik van tv-decoders te verlagen.

De V5- en V5 Compactdecoder voldoen ruimschoots aan al de criteria.

De V5 Compact heeft geen harde schijf, is lichter en zuiniger en heeft nog meer oog voor duurzaamheid. Beide toestellen zijn meer dan de helft zuiniger dan hun voorgangers.

Over een periode van vijf jaar zal, door onze aanhoudende inspanningen om de energie-efficiëntie te verhogen en door de uitrol van deze zuinige toestellen bij onze klanten, het gemiddelde verbruik van heel het park tv-decoders bij onze klanten met de helft dalen.

In 2016 heeft dit bijgedragen tot een daling van het gemiddelde verbruik van 16% in vergelijking met vorig jaar en met een daling van 33% over de laatste 3 jaar.

Daarnaast hebben alle toestellen een lange levensduur en kunnen ze worden hersteld en gerecycleerd.

De verdere uitrol van de nieuwe zuinigere b-box3 modem bij onze klanten heeft het voorbije jaar bijgedragen aan een daling van het gemiddelde verbruik van heel het modempark met 3% in vergelijking met vorig jaar.

Elektronische facturatie

Proximus zet zich in voor een verantwoord papiergebruik van papier en biedt haar klanten al meer dan tien jaar de mogelijkheid om te kiezen voor elektronische facturen. Het beheer van de facturen verloopt heel eenvoudig en betrouwbaar via de MyProximus website.

Proximus moedigt haar klanten ook aan hun elektronische facturen niet te printen als het niet echt nodig is.

Een deel van de besparingen gaat naar het project 'Kids for a GoodPlanet'. Met dit project wil Proximus scholen helpen om deel te nemen aan educatieve workshops over natuur en biodiversiteit, die door GoodPlanet Belgium worden georganiseerd.

www.goodplanet.be/kidsforagoodplanet/nl

GoodPlanet Belgium en Proximus zetten de succesvolle inzamelactie van mobiele telefoons voort

Gsm's en smartphones zijn niet meer weg te denken uit ons dagelijkse leven.

Wereldwijd werden er in 2016 zo'n 1,5 miljard smartphones verkocht. Er wordt echter nog geen 2% van alle toestellen gerecycleerd. Dat is de aanleiding geweest voor een samenwerking tussen Proximus, GoodPlanet Belgium en Recupel om in alle Vlaamse scholen een grote inzamelactie op te zetten, parallel met een sensibiliseringscampagne over de levenscyclus van een mobiele telefoon.

In Europa heeft 95% van de jongeren een gsm of smartphone. Aangezien de gemiddelde levensduur van een telefoon slechts een jaar bedraagt, wilden wij jongeren in scholen ertoe aanzetten om ongebruikte telefoons niet zomaar ergens in een kast te laten liggen of, erger nog, in de vuilnisbak te gooien. Mobiele telefoons kunnen net als andere elektronische apparaten worden hergebruikt.

Als beloning krijgen deelnemende scholen kwaliteitsvolle gerecycleerde laptops, tablets en desktops.

www.goodplanet.be/gsm

Stand van zaken: Meer dan 120.000 ingezamelde gsms !

	2016	Totaal actie 2013-2016
Ingezamelde toestellen	25.000	120.000
Deelnemende scholen	130	930
Bereikte leerlingen	46.000	239.000
Geschonken laptops, desktops, tablets	320	2030

Vernieuwende, duurzame producten en diensten voor bedrijven

Proximus biedt tientallen oplossingen, zoals videoconferencing en cloud computing, aan die kunnen bijdragen tot het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen.

Op de Proximus website bevindt zich een overzicht voor onze klanten.

Het afgelopen jaar merkten we een stijgende vraag van onze clouddiensten en van de producten die thuiswerken mogelijk maken.

In 2016 werden ook initiatieven en partnerschappen opgezet om tot een innovatieve en duurzamere samenleving te komen op vlak van energie en mobiliteit.

- Partnerschap met Opinum voor het meten en beheren van energieverbruiken, startend met de 14.000 energiemeters bij Proximus.
- Proximus is in zee gegaan met Be-Mobile en enkele andere partners om zo een uniek bedrijf rond "Slimme Mobiliteit" uit te bouwen.
- Opstart van de Vlaamse EnergieCluster: Een initiatief van 70 bedrijven en onderzoeksinstellingen. Doel is om de energietransitie voor Vlaanderen te faciliteren én tegelijk economische activiteit te genereren. Proximus gaat hierin mee een Energiecloud opbouwen die alle relevante energiedata gaat centraliseren en aanbieden. Proximus ENCO zal hier een belangrijke rol spelen (https://www.enco.io/).

Werknemers betrekken

In de nieuwe gedragscode voor werknemers krijgt milieu en klimaat bijzondere aandacht

Ons milieu wordt geconfronteerd met bedreigingen op het vlak van klimaat, hulpbronnen en levenskwaliteit. Als maatschappelijk verantwoordelijke onderneming verbindt Proximus zich ertoe zijn activiteiten uit te oefenen met de nodige aandacht voor onze impact op het milieu. We verbinden ons ertoe de klimaatverandering te bestrijden door onze koolstofuitstoot te verminderen, een steeds ruimer assortiment van ecologisch duurzame oplossingen voor onze klanten te promoten, voortdurend te recycleren en onze werknemers, leveranciers en stakeholders voortdurend aan te moedigen om duurzame bedrijfspraktijken in acht te nemen. We respecteren de toepasselijke lokale en internationaal erkende normen en ondersteunen de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën, en zullen dat ook blijven doen.

Jouw verantwoordelijkheden

Je draagt je steentje bij om het gebruik van eindige hulpbronnen, zoals energie, water en grondstoffen, zo laag mogelijk te houden en om de schadelijke uitstoot voor het milieu, zoals afval, CO_2 en andere emissies die een impact hebben op lucht en water, tot een minimum te beperken.

Blootstelling aan elektromagnetische straling

We erkennen onze verantwoordelijkheid wat de blootstelling aan elektromagnetische straling betreft. We zijn ons ervan bewust dat sommige mensen hierover bezorgd zijn. Daarom verbinden wij ons ertoe om:

- de toepasselijke wetgeving na te leven, zowel met betrekking tot de netwerken als de toestellen
- de evoluties van het wetenschappelijk onderzoek te volgen
- over dit thema te informeren, zonder vanuit wetenschappelijk oogpunt een standpunt in te nemen.

Normen

Wat de netwerken betreft, hanteert België sinds 2001 strengere blootstellingsnormen dan de internationale aanbevelingen.

Momenteel zijn de volgende gewestnormen van toepassing:

- In het Brusselse Gewest: cumulatieve norm van 6 V/m, voor een referentiefrequentie van 900 MHz. Deze norm is 50 keer strenger dan de internationale aanbevelingen.
- In het Vlaamse Gewest: cumulatieve norm van 20,6 V/m voor een referentiefrequentie van 900 MHz. Deze norm is 4 keer strenger dan de internationale aanbevelingen. Een complementaire norm van 3 V/m per antenne, voor een referentiefrequentie van 900 MHz, op verblijfplaatsen, is van toepassing voor de gsm-netwerken.
- In het Waalse Gewest: norm van 3 V/m per antenne op verblijfplaatsen.

Wat de toestellen (smartphones, tablets, …) betreft, moeten ze een Europese norm naleven die een SAR-waarde (Specific Absorption Rate of specifiek absorptieratio) van minder dan 2 W/kg voorschrijft. De federale overheid heeft sinds 2014 voorgeschreven dat in alle verkoopkanalen

de SAR-waarde van elk toestel moet worden aangegeven. Proximus had als sinds 2008 op deze verplichting geanticipeerd.

Wetenschappelijk onderzoek

We volgen de publicaties van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). Tot hiertoe is de stelling van de WGO:

'Alle wetenschappelijke controles die tot hiertoe zijn uitgevoerd, hebben uitgewezen dat blootstellingen aan niveaus die lager liggen dan de grenzen aanbevolen door de ICNIRP (International Commission for Non Ionizing Radiation Protection) vastgesteld in 1998 en die het volledige frequentiegamma tussen 0 en 300 GHz bestrijken, geen schadelijke effecten op de gezondheid hebben. Weliswaar zijn er nog lacunes in de kennis, die moeten worden opgevuld vooraleer de gezondheidsrisico's beter kunnen worden ingeschat.'

Een nieuwe evaluatie van de WGO wordt in de loop van 2017 verwacht.

Communicatie

In 2016 hebben we gefocust op het informeren van onze medewerkers. Bij onze medewerkers in de klanten- en technische diensten werd een enquête afgenomen om te peilen naar hun kennis over dit onderwerp en om het type vragen waarmee ze worden geconfronteerd en de frequentie ervan te identificeren.

We hebben een e-learning samengesteld met als naam 'Spring slim om met draadloze toepassingen'. De opleiding moet door onze medewerkers verplicht worden gevolgd. De centrale boodschap is: 'smart use = smart distance' of 'intelligent gebruik = intelligente afstand'. Deze boodschap heeft een dubbele betekenis en heeft als doel de gebruikers te helpen hun blootstelling aan radiogolven te verminderen:

- De afstand tussen de gsm en het lichaam in acht nemen door gebruik te maken van een oortje of een luidspreker. Alle gsm's die we verkopen zijn trouwens uitgerust met een oortje.
- De gsm gebruiken op plaatsen met een goede ontvangst. Hoe dichter men zich bij een antenne bevindt, hoe zwakker het signaal dat de gsm moet uitzenden om met het netwerk verbonden te blijven.

Deze informatie is ook beschikbaar op onze internetsite

Een verantwoordelijke bevoorradingsketen ontwikkelen

Proximus werkt jaarlijks met zo'n 5.000 leveranciers van producten en diensten en we streven ernaar om samen zowel sociale als milieustandaarden te verbeteren doorheen onze volledige bevoorradingsketen. Dit kan gebeuren door hun prestaties op het vlak van MVO op te trekken, het beheer van hun eigen bevoorradingsketen te verbeteren en tegelijk onze eigen efficiëntie te verhogen.

Topprioriteiten

- De MVO-standaarden van onze leveranciers verhogen
- MVO opnemen in aankoop- en selectiecriteria

Wat onze leveranciers betreft, nemen we MVO-normen op het vlak van arbeid, ethiek, veiligheid en milieu op in de aankoopprocessen. Hiermee verbeteren we niet alleen ons merkimago, maar brengen we vooral een positieve verandering teweeg in de gemeenschappen waarin onze leveranciers actief zijn. Deze MVO-normen worden opgenomen in de contracten met leveranciers via de MVO clausule. Er zijn standaard-RFx-documenten met relevante duurzaamheidscriteria beschikbaar voor bepaalde aankoopcategorieën.

Leveranciers met een specifiek risicoprofiel of met een hoge contractwaarde worden geëvalueerd op hun MVO-performantie via het Ecovadis platform. In 2016 werden voor 43% van het totale aankoopbedrag MVO leveranciersscorecards opgemaakt.

In de vendorperformancerapportering hebben we een vaste rubriek in verband met duurzaamheid, naast de thema's leveringsbetrouwbaarheid, kwaliteit en engagement ten opzichte van Proximus.

Op het Leverancierssportaal wordt het MVO selectie- en kwalificatieproces verder toegelicht.

Proximus is, samen met 12 andere telecom operatoren, lid van de Joint Audit Cooperation (JAC). Sinds 2010 zijn er wereldwijd honderden onsite bedrijfsaudits uitgevoerd, waarvan de resultaten onder de JAC-leden worden gedeeld. De audits hebben tot doel de MVO standaarden van de productiesites van de grote ICT multinationals te controleren, beoordelen en ontwikkelen.

http://jac-initiative.com/

Hoogtepunten 2016:

Proximus verlengt haar Gold Rating op het Ecovadis-leverancierssplatform

Proximus behaalde de Ecovadis Gold Rating voor zijn MVO-performantie in 2014 en verlengde deze in 2016. Dit weerspiegelt onze vastberadenheid om de MVO-standaarden in de gemeenschappen waarin wij actief zijn op te trekken. Ecovadis is een collaboratief platform dat de maatschappelijke en milieugerelateerde prestaties van bedrijven wereldwijd evalueert. De Ecovadis-rating en het collaboratieve platform bieden bedrijven de mogelijkheid hun risicobeheer te verbeteren en milieuvriendelijke innovaties in hun wereldwijde toeleveringsketen in te bedden. Wij verhoogden onze score tot 71%, goed voor een Gold rating en een leidersplaats in de ICT leadership index van GeSI (http://gesi.org/news?news_id=105)

Kerncijfers – Proximus Groep

		Voetnoot	2014	2015	2016	
Algemene informatie	Totale opbrengsten (mio EUR)		6.112	6.012	5.873	
	Nettowinst (mio EUR)		654	482	523	
	Totaal aantal werknemers (Full Time Equivalent)		14.187	14.090	13.633	
	Totaal aantal werknemers (Gemiddeld personeelsbestand)		14.770	14.040	13.462	
Opleiding	% van de Belgische bevolking (16-74 jaar) dat nog nooit gebruikgemaakt heeft van internet		12,9%	12,6%	11,2%	
	% van de Belgische kansarme bevolking dat op regelmatige basis gebruikmaakt van internet		71,6%	72,0%		
	Aantal werkzoekenden gesteund door onze initiatieven in België		288	329	447	✓
	Aantal kinderen dat van onze werknemers een opleiding kreeg over 'veilig gebruik van internet' in België	4	10.195	13.449	11.816	✓
Gemeenschappen	Investering in gemeenschappen (financieel, in natura, in tijd) (mio EUR)		1,5	1,6	1,6	
	Bedrag gemeenschapsfinanciering in percentage van nettowinst		0,2%	0,3%	0,3%	
Groen	Energie-efficiëntie-index (energieconsumptie t.o.v. totale opbrengsten)	3	0,337	0,343	0,340	✓
	Energie-efficientie-index (energieconsumptie t.o.v. aantal werknemers (FTE))	3	0,145	0,147	0,146	
	Elektriciteit (terajoule)	3	1.423	1.442	1.401	✓
	Percentage hernieuwbare elektriciteit - België/Groep		100%/97%	100%/98%	100%/98%	
	Verwarming (terajoule)	3	175	182	164	✓
	Brandstof voertuigen wagenpark (terajoule)		462	441	431	✓
	Vermindering van CO_2-uitstoot scope 1 en 2 (t.o.v. 2015)		/	/	-4%	
	CO_2e-uitstoot scope 1 en 2 (kton)	2	53	50	48	✓
	CO_2e-uitstoot scope 1 – verwarming, brandstof wagenpark en koelgassen (kton)	2	48	47	45	✓
	CO_2-uitstoot scope 2 – elektriciteit marktgebaseerde methode (kton)		5	3	3	✓
	CO_2e-uitstoot gecompenseerd door carbon credits (scope 1 en 2 en scope 3 zakenreizen)		0	0	50	
	CO_2e-uitstoot scope 3 (kton) - alle categorieën		517	492	510	✓
	Scope 3 - categorie 1 - aangekochte goederen en diensten (kton) - België		331	301	317	✓
	Scope 3 - categorie 2 - kapitaalgoederen (kton) - België		84	90	97	✓
	Scope 3 - categorie 3 - brandstof en energiegerelateerde activiteiten (niet in scope 1 en 2) (kton) - Groep		11	10	10	✓
	Scope 3 - categorie 4 - transport en distributie (kton) - België		7	7	7	✓
	Scope 3 - categorie 5 - gegenereerd afval (kton) - België		1	1	1	✓
	Scope 3 - categorie 6 - zakenreizen (kton) - België		2	2	2	✓
	Scope 3 - categorie 7 - woon-werkverkeer (kton) - België		5	5	4	✓
	Scope 3 - categorie 11 - verbruik van verkochte producten (kton) - België		76	76	73	✓
	Afval (kton) - België		12,6	14,9	14,5	✓
	% gevaarlijk afval - België		3,5%	2,8%	2,8%	✓
	Percentage hergebruikt/gerecycleerd afval - België		84%	85%	88%	✓
	Ongevaarlijk afval - gerecycleerd of herbruikt (kton) - België		10,1	12,3	12,3	✓
	Ongevaarlijk afval - met energieterugwinning (kton) - België		2,0	2,2	1,8	✓
	Gevaarlijk afval - gerecycleerd of herwerkt (kton) - België		0,4	0,4	0,4	✓
	Mobiele telefoons ingezameld voor hergebruik en recyclage - Groep	1	51.812	100.097	25.677	
	Water ('000L) - België		162.356	144.828	109.677	

Een verantwoordelijke bevoorradingsketen ontwikkelen	% van het totale aankoopbedrag waarvoor MVO leveranciersscorecards werden opgemaakt- Proximus NV		28%	39%	43%	
	Aantal onsite audits uitgevoerd in samenwerking met JAC		36	61	69	
Een positieve werkcultuur promoten	Werknemersengagement met Proximus als werkgever		76%	77%	76%	
	Percentage werknemers dat minstens één opleiding heeft gevolgd		73%	93%	92%	
	Gemiddeld aantal opleidingsuren per werknemer		26	22	21	
	Percentage vrouwen in het totale personeelsbestand		31%	30%	31%	
	Percentage vrouwen in het topmanagement		19%	22%	22%	
	Percentage werknemers ouder dan 50 jaar		38%	39%	38%	
	Frequentiegraad arbeidsongevallen (index)	5	7.6	7.5	7.1	
	Ziekteverzuim (incl. langdurige ziekte)		6,4%	6,8%	7,1%	
	Vrijwillig personeelsverloop (beslissing werknemer)		1,27%	0,61%	1,62%	
	Onvrijwillig personeelsverloop (beslissing werkgever)		0,54%	1,36%	0,60%	
	Interne loopbaanbewegingen		1.099	170	842	
	Externe rekruteringen		317	254	561	

✓ Deloitte gaf een beperkte externe assurance m.b.t. deze indicatoren voor 2016

1. De resultaten van Proximus, The Phone House, Tango en de GSM inzamelactie in scholen met GoodPlanet Belgium.
2. Koelgassen toegevoegd voor de periode 2014-2016
3. Herziening 2014/2015 cijfers omwille van betere datakwaliteit en/of herziening emissiefactoren
4. Gebaseerd op de cijfers bij inschrijving van de scholen - effectieve aanwezigheid van de kinderen werd niet gecontroleerd
5. Alle cijfers hebben betrekking op Proximus activiteiten (staat voor 90% van onze werkkrachten).

Deloitte.

Proximus NV van publiek recht

Verslag van de commissaris inzake het beperkte nazicht van een selectie MVO-prestatie-indicatoren gepubliceerd in het document "MVO-rapport Proximus Groep 2016" van Proximus N.V. van publiek recht ("Proximus") voor het jaar afgesloten op 31 december 2016

Deloitte.

Verslag van de commissaris inzake het beperkte nazicht van een selectie MVO-prestatie-indicatoren gepubliceerd in het document "MVO-rapport Proximus Groep 2016" van Proximus N.V. van publiek recht ("Proximus") voor het jaar afgesloten op 31 december 2016

Aan de raad van bestuur

In onze hoedanigheid van commissaris van de vennootschap en ingevolge uw opdracht, hebben wij beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot een selectie MVO-prestatie-indicatoren (de "MVO-gegevens") gepubliceerd in het document "MVO-rapport Proximus Groep 2016" van Proximus voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2016 (het "Document"). Deze MVO-gegevens zijn gedefinieerd volgens de interne richtlijnen van Proximus met betrekking tot de rapportering over duurzame ontwikkeling. Deze MVO-gegevens zijn geselecteerd door het management van Proximus en zijn als volgt:

- Aantal werkzoekenden ondersteund door Proximus initiatieven in België
- Aantal kinderen dat van onze werknemers een opleiding kreeg over 'veilig gebruik van internet' in België
- Energie-efficiëntie-index (energieconsumptie t.o.v. totale opbrengsten) - Groep
- CO2-uitstoot scope 1 en 2 (kton) - Groep
- CO2-uitstoot scope 1 – verwarming, brandstof wagenpark en vluchtige emissies (kton) - Groep
- CO2-uitstoot scope 2 – elektriciteit (kton) - Groep
- CO2-uitstoot scope 3 (kton) - 8 categorieën - België
- Afval (kton) – België
- Percentage gevaarlijk afval - België
- Percentage hergebruikt/gerecycleerd afval - België
- Ongevaarlijk afval - gerecycleerd of herbruikt (ton) - België
- Ongevaarlijk afval - met energieterugwinning (ton) - België
- Gevaarlijk afval - gerecycleerd of herwerkt (ton) - België

De draagwijdte van onze werkzaamheden is beperkt tot de MVO-gegevens met betrekking tot het jaar 2016 en omvatten enkel de weerhouden waardes in de rapportering gedefinieerd door Proximus. De draagwijdte van de rapportering beslaat Proximus en haar dochterondernemingen Telindus-ISIT B.V., Telindus Luxembourg NV, Tango Luxemburg NV en BICS NV (samen de "Groep"). Het beperkte nazicht werd uitgevoerd op basis van de MVO-gegevens aangeleverd door Proximus en opgenomen in de rapportering van Proximus. De onderstaande verklaring is bijgevolg enkel van toepassing op deze MVO-gegevens en niet op de overige gerapporteerde indicatoren en informatie opgenomen in het Document.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur

De raad van bestuur van Proximus is verantwoordelijk voor de MVO-gegevens en informatie met betrekking tot en opgenomen in het Document, alsook voor de verklaring dat de rapportering in overeenstemming is met de interne richtlijnen van Proximus met betrekking tot de rapportering over duurzame ontwikkeling.

Deze verantwoordelijkheid omvat het kiezen en toepassen van gepaste meetmethoden ter voorbereiding van de MVO-gegevens, de betrouwbaarheid van de onderliggende informatie en het gebruik van assumpties en redelijke schattingen. Bovendien omvat de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur ook het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem en procedures relevant voor het opmaken van de MVO-gegevens.

Aard en omvang van de opdracht

Onze verantwoordelijkheid bestaat uit het uitdrukken van een onafhankelijk oordeel over de MVO-gegevens op basis van ons beperkte nazicht. Ons verslag is opgesteld in overeenstemming met de voorwaarden opgenomen in de opdrachtbrief, dd. 17 oktober 2016.

Onze werkzaamheden zijn verricht overeenkomstig de International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000 "Assurance Engagements other than Audits or Reviews of Historical Information".

Onze procedures zijn gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid dat de MVO-gegevens geen afwijkingen bevatten in alle van materieel belang zijnde opzichten. Deze werkzaamheden zijn minder in diepgang dan bij een beoordelingsopdracht gericht op het uitdrukken van een redelijke mate van zekerheid.

Onze belangrijkste beoordelingswerkzaamheden bestonden uit:

- Het evalueren en testen van de opzet en de werking van de systemen en methoden gebruikt voor het verzamelen en verwerken van de MVO-gegevens, de classificatie, consolidatie en validatie van deze gegevens en het inschatten van de milieuprestatie-indicatoren zoals vermeld in het Document;
- Het afnemen van interviews met verantwoordelijke personen;
- Het onderzoeken op steekproefbasis van interne en externe informatiebronnen om de betrouwbaarheid van de MVO-gegevens te toetsen en het uitvoeren van controles op de consolidatie van deze MVO-gegevens.

Verklaring

Op basis van ons beperkte nazicht, zoals beschreven in dit rapport, kwamen er geen elementen of feiten aan het licht welke ons doen geloven dat de MVO-gegevens met betrekking tot Proximus zoals vermeld in het Document, in alle van materieel belang zijnde opzichten, niet zijn opgesteld in overeenstemming met de interne richtlijnen van Proximus met betrekking tot de rapportering over duurzame ontwikkeling.

Zaventem, 29 maart 2017

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Nico Houthaeve